

MILIEUEFFECTENRAPPORT VAN HET DUURZAME WIJKCONTRACT ZWARTE VIJVERS

Gemeente Sint-Jans-Molenbeek

FASE 1:

Bepaling en analyse van de belangrijkste milieu-
uitdagingen

Dit fase 1-rapport is samengesteld uit de volgende delen:

1. Definitie van indicatoren/criteria voor milieueffectbeoordeling en monitoring

Voor elk thema is een bepaald aantal kwantitatieve indicatoren of meer kwalitatieve criteria vastgesteld. Zij zijn gebaseerd op de beschikbare gegevens, de in de plannen en programma's vervatte normen en drempelwaarden en, bij gebrek aan gedetailleerde gegevens op het niveau van de perimeter, op een meer kwalitatieve analyse.

Deze indicatoren/criteria zullen in alle fasen van de RIE worden gebruikt en zullen vervolgens voor het toezicht worden gebruikt, waardoor een hoge mate van consistentie in de RIE wordt gewaarborgd.

Ze worden in Document 1 toegelicht in de vorm van een "indicatorblad".

2. Gedeelde diagnose van het DWC en het MER

De diagnose van het studiebureau (Citytools) is de werkbasis voor de bepaling van de oorspronkelijke toestand van het leefmilieu.

Deze diagnose is beschikbaar in het dossier van het DWC.

3. Bepaling van het "alternatief 0"

Het alternatief 0 is de behouden toestand, d.w.z. de toestand die ontstaat zonder duurzaam wijkcontract.

De volgende gegevens worden in aanmerking genomen:

- De programmatie en de strategische documenten op gewestelijke en gemeentelijke schaal (GPDO, plan IRIS 2, GemOP, GMP ...)
- De bevolkingstrends en de economie die een impact kunnen hebben op de wijk in de ruime betekenis van het woord
- De bestaande projecten in het gebied, lopend of al gepland

Deze analyse vindt u in document 3.

4. Realisatie van de referentiebalans

De gegevens van de diagnose en het alternatief 0 worden vervolgens ingevuld in een overzichtstabel die er als volgt uitziet:

Thema	Criterium	Samenvatting van de diagnose en alternatief 0	Evaluatie van de diagnose	Alternatief 0	Referentiebalans	Belangrijkste uitdagingen van de referentiebalans
Thema 1	Criterium 1			=		
	Criterium 2			-		
	Criterium 3			-		
	Criterium 4			+		
Thema 2	Criterium 1			+		
	Criterium 2					
	Criterium 3			=		

- De eerste twee kolommen bevatten de thema's en criteria die werden beschreven in document 1.
- De kolom Samenvatting van de diagnose en alternatief 0 geeft de grote lijnen van de samenvatting en van alternatief 0 toegepast op elk van de criteria.
- De kolom "Evaluatie" schetst elk criterium ten aanzien van de diagnose volgens het volgende barema:

	Negatieve beoordeling van het criterium
	Aandachtspunt
	Positieve beoordeling van het criterium
	Neutrale beoordeling van het criterium
	Onvoldoende gegevens om het criterium te kunnen beoordelen / niet-relevante beoordeling

- De kolom "Alternatief 0" geeft voor elk criterium in grafische vorm de waarschijnlijke of verwachte evoluties zonder uitvoering van het DWC. Voor deze evaluatie wordt de volgende vorm weerhouden:

+	Verbetering van het criterium
=	Status-quo
-	Verslechtering van het criterium

- De kolom "referentiebalans" geeft de som van de twee vorige. Waar het "alternatief 0" een verbetering van een criterium aangeeft in het rood, kan dit oranje worden (als er nog aandachtspunten zijn) of groen (als de toestand duidelijk verbeterd is). Omgekeerd, als alternatief 0 de toestand verergert dan kan dit worden aangegeven in het rood. Deze referentiebalans is de "beginscore" van de milieueffectenanalyse in fase 2.
- De laatste kolom bevat de grote uitdagingen van de referentiebalans en de opportuniteiten. Ze schetst voor elk criterium wat er moet worden behouden of verbeterd in het gebied.

DOCUMENT 1 : DE INDICATORFICHES.....	6
DOCUMENT 2 : DIAGNOSE VAN HET DWC (ZIE DOCUMENT CITYTOOLS)	20
DOCUMENT 3 : BEPALING VAN HET ALTERNATIEF 0.....	21
DOCUMENT 4 : ANALYSE VAN DE DIAGNOSE EN REFERENTIEBALANS.....	30

DOCUMENT 1 : DE INDICATORFICHES

Thema	Bevolking en huisvesting
Criterium	Adequatie vraag / aanbod huisvesting
Analysemethode	
Het criterium zal worden geëvalueerd op basis van de volgende parameters: - Kwantitatief: woningaanbod ten aanzien van de totale bevolking en waarschijnlijke bevolkingsevolutie - Kwalitatief: o Diversiteit van het woningpark o grootte van de woningen: diversiteit en aanpassing aan de gemiddelde gezinsgrootte o diversiteit van de woningtypes: huurwoningen, eigendom, sociale of middelgrote woningen o woningtypes ten aanzien van de vraag: wachtlijsten voor een sociale woning	
Bronnen:	
Diagnose van het DWC (PTA, 2021) BISA: cahier nr. 6 Brusselse gemeentelijke bevolkingsprojecties 2020-2030 IBSA : Aandeel van sociale woningen (2019, wijken); aandeel van de huishoudens die ingeschreven zijn op de wachtlijst voor een sociale woning (2011, gemeenten)	

Thema	Bevolking en huisvesting
Criterium	Houdbaarheidsgraad van de verdichting
Analysemethode	
Analyse van de bestaande dichtheid (aantal inw. / km²) ten aanzien van de Brusselse gemiddelden en de bebouwingstypologie voor de beoordeling van de bestaande dichtheid: - gebied met beperkte dichtheid, groot verdichtingspotentieel - gebied met grotere dichtheid, minder groot verdichtingspotentieel verbonden aan houdbaarheidscriteria Voor de evaluatie van de houdbaarheid van de verdichting zullen per project de volgende criteria in aanmerking worden genomen: - Goede bereikbaarheid met het openbaar vervoer (minder dan 600 m van een station of metrostation tegen 2030). - Verdichting in verhouding tot de afstand tussen de bouwfronten - Respect voor het bouwkundig erfgoed - Voldoende aanwezigheid van groene ruimten = minder dan 400 m voor parken van meer dan één hectare, minder dan 200 m voor kleinere parken - Verdichting in verhouding tot de grootte van de huizenblokken - Densification proportionnelle à la taille des îlots - Genoeg mabyheidsvoorzieningen Als het verdichtingsproject aan alle voornoemde voorwaarden voldoet wordt het houdbaar geacht en tast het de levenskwaliteit in de wijk niet aan.	

Bronnen:
Diagnose van het DWC (PTA, 2021) BISA: bevolkingsdichtheidscijfers (2020) Perspectives: GPDO (2018) Leefmilieu Brussel: gebied met een tekort aan voor het publiek toegankelijke groene ruimten GSV: Kaart van de bereikbaarheid met het openbaar vervoer

Thema	Bevolking en huisvesting
Criterium	Sociale cohesie
Analysemethode	
Het criterium zal worden geëvalueerd op basis van de volgende parameters:	
- Kwantitatief: o Verhouding sociale of daarmee gelijkgestelde woningen ten aanzien van de gewestelijke doelstellingen en de gewestelijke gemiddelden o Verhouding woningen die zijn aangepast voor PBM - Kwalitatief: o Bestaan van infrastructures verbonden aan woningen die sociale cohesie genereren: met name gedeelde ruimte of gedeeld lokaal o Aanwezigheid in de wijk van een vzw voor sociale cohesie	
Bronnen:	
Diagnose van het DWC (PTA, 2021) BISA: Verhouding sociale woningen	

Thema	Bevolking en huisvesting
Criterium	Gezondheid / verlaten panden
Analysemethode	
Dit criterium zal worden geëvalueerd op basis van de volgende parameters:	
- Aantal verlaten of ongezonde panden - Lokalisatie - Informeel gebruik - Graad van uitwendige slijtage van de gebouwen	
Bronnen:	
Diagnose van het DWC (PTA, 2021)	

Thema	Tewerkstelling / economische activiteit
Criterium	Adequatie vraag / aanbod
Analysemethode	
Dit criterium zal worden geëvalueerd op basis van de volgende parameters: - Kwantitatief: werkloosheidsgraad - Kwalitatief: lokale plaatselijke initiatieven ten gunste van de werkgelegenheid: werkgelegenheidscentrum, beroepsintegratie, non-profitorganisaties, steun, opleiding (uit de openbare en de particuliere sector)...	
Bronnen:	
Diagnose van het DWC (PTA, 2021) BISA: statistieken over de arbeidsmarkt (werkloosheid, werkloosheidsgraad, jongerenwerkloosheid...)	

Thema	Tewerkstelling / economische activiteit
Criterium	Gemengdheid van functies
Analysemethode	
Dit criterium zal worden geëvalueerd op basis van de volgende parameters: - Nabijheid van lokale identiteitskernen of, bij gebrek daaraan, van kleine buurtwinkels - Grootte en verscheidenheid van de aangeboden winkels in deze handelskernen - Toegankelijkheid van de kernen: kwaliteit van de voetgangerswegen, aanwezigheid van eventuele stedelijke barrières ... - Identificatie van de niet-residentiële functies, met name van de tewerkstellingspolen - Synergieën en eventuele hinder met de woonfunctie	
Bronnen:	
Diagnose van het DWC (PTA, 2021) Perspectives: GPDO (2018) Hub.brussels	

Thema	Leefomgeving
Criterium	Groene ruimten (kwantitatief en kwalitatief)
Analysemethode	
Dit criterium zal worden geëvalueerd op basis van de volgende parameters: - Dekking van het grondgebied door groene ruimten, volgens de criteria van het GPDO: een gebied is goed gedekt door groene ruimten als de inwoners er toegang toe hebben binnen een perimeter van 200 m rond de groene ruimten van minder dan 1 ha en 400 m voor groene ruimten van meer dan 1 ha. - Toegankelijkheid van de groene ruimten - Diversiteit van de groene ruimten, grootte, type inrichtingen (recreatief, sport, ludiek, ...) - Kwaliteit van de voorzieningen, zichtbaarheid, verlichting, staat van onderhoud - Netheid van de groene ruimten - Veiligheid van de groene ruimten	
Bronnen:	
Diagnose van het DWC (PTA, 2021) Perspective.brussels: GPDO (2018) Leefmilieu Brussel: Natuurplan (2016) geodata.environnement.brussels	

Thema	Leefomgeving
Criterium	Duurzame voeding
Analysemethode	
Dit criterium zal worden geëvalueerd op basis van de volgende parameters: - Aanwezigheid van individuele of gedeelde moestuinen - Lokale initiatieven ter bevordering van "goed eten" o Sensibilisering in de scholen o Verkoop- of inzamelpunt van lokale producten o Vzw...	
Bronnen:	
Diagnose van het DWC (PTA, 2021) geodata.environnement.brussels	

Thema	Leefomgeving
Criterium	Kwaliteit van de leefomgeving / Welzijn
Analysemethode	
Dit criterium zal worden geëvalueerd op basis van de volgende parameters: - Veiligheidsgevoel in de openbare ruimten - Netheid van de openbare ruimte - Gevoel van verbondenheid met de wijk	
Bronnen:	
Diagnose van het DWC (PTA, 2021) Perceptie leefmilieu (geodata.environnement.brussels)	

Thema	Leefomgeving
Criterium	Creëren van symbolische bakens en stedelijk landschap
Analysemethode	
Dit criterium zal worden geëvalueerd op basis van de volgende parameters: - Staat en herwaardering van de bestaande erfgoedelementen (gebouwen of landschappen) - Integratie van kunst in de openbare ruimten - Type stadsmeubilair - Markante elementen van het landschap - Coherentie met de omgevende bebouwing: qua hoogte, bouwvolume, ...	
Bronnen:	
Diagnose van het DWC (PTA, 2021) Inventaris van het erfgoed: http://patrimoine.brussels/ Gewestelijk Plan voor Duurzame Ontwikkeling (GPDO 2018) MobiGis - Regionaal artistiek erfgoed	

Thema	Voorzieningen
Criterium	Kinderopvang
Analysemethode	
Dit criterium zal worden geëvalueerd op basis van de volgende parameters: - Aantal kinderen jonger dan 3 jaar - Aanbod van opvangplaatsen voor jonge kinderen: o Aanbod van openbare kinderopvangplaatsen of getarifeerd volgens het inkomen van de ouders o Aanbod van private kinderopvangplaatsen - Aantal kinderen op schoolgaande leeftijd voor de lagere school (3-12 jaar) en voor de middelbare school (12-18 jaar) - Aantal plaatsen in het middelbaar onderwijs (de weerhouden schaal zal ruimer zijn dan de perimeter van het DWC) De analyse zal worden aangevuld met meer kwalitatieve criteria: o Diversiteit van de netwerken o Toegankelijkheid van de crèches (lokalisatie van crèches in de wijk, toegankelijkheid ...) en veiligheid van de directe omgeving o Infrastructuren en buitenschoolse activiteiten o Diversiteit van het onderwijstype (netwerk ...) o Toegankelijkheid en veiligheid van de directe omgeving (met name uitgerust met een kiss-and-ridezone waar de kinderen kunnen worden afgezet)	
Bronnen:	
Diagnose van het DWC (PTA, 2021) BISA: statistieken over jonge kinderen (totaal aantal kinderopvangplaatsen per kind, volgens toegankelijkheid en tarief) BISA: Crècheplan 2013 ATO/perspective: Schoolplan (2015) BISA: statistieken over het onderwijs (relatieve schoolopvangcapaciteit van de wijk, aandeel van de kinderen die schoollopen in de buurt van hun woonplaats...)	

Thema	Voorzieningen
Criterium	Andere voorzieningen (gezondheid / sociaal / cultureel / vrije tijd)
Analysemethode	
De beoordeling van dit criterium zal hoofdzakelijk worden gebaseerd op het bestaande aanbod op het grondgebied en op het eventuele bestaan van wachtrijen of overbelasting van de gezondheids- en sociale diensten (OCMW, medische centra, huiswerkschool, buitenschoolse activiteit, stages, cultuur, enz.)	
Bronnen:	
Diagnose van het DWC (PTA, 2021) Observatorium voor Gezondheid en Welzijn van Brussel-Hoofdstad (sociale barometer 2018...)	

Thema	Leefmilieu
Criterium	Luchtverontreiniging
Analysemethode	
Dit criterium zal worden geanalyseerd op basis van de identificatie van de bronnen, het huidige niveau van de verontreiniging en de eventuele maatregelen die al werden genomen om deze verontreiniging te beperken: - Aanwezigheid van zwart punt / zone met druk verkeer - Aanwezigheid van vervuilende bedrijven of bronnen van geurhinder - Index van de luchtkwaliteit in een gelijkaardige wijk Deze analyse is dus eerder kwalitatief dan kwantitatief bij gebrek aan nauwkeurige gegevens over de wijk.	
Bronnen:	
Diagnose van het DWC (PTA, 2021) IRCEL-CELINE: www.irceline.be (2018) Leefmilieu Brussel: Energie- Klimaatplan 2030 (2019) Leefmilieu Brussel: Les méthodes d'évaluation de la qualité de l'air (2011) Leefmilieu Brussel: Energiebalans van het Brussels Hoofdstedelijk Gewest 2013 (2013) Leefmilieu Brussel: http://www.qualitedelair.brussels/ Leefmilieu Brussel: ExpAIR project FOD Leefmilieu: Scenarios for a Low Carbon Belgium by 2050 (2013) Geodata.envrionnement.brussels www.leschercheursdair.be	

Thema	Leefmilieu
Criterium	Watercyclus
Analysemethode	
Dit criterium zal worden geanalyseerd op basis van de volgende aanvullende parameters voor de beoordeling van de watercyclus op schaal van de wijk: - Bodemdoorlatendheid: niveau van de ondoorlatendheid - Beheer van het regenwater: beperking van de lozingen in de riool, lozing van hemelwater in het natuurlijke milieu, landschappelijke integratie van de inrichtingen - Overstromingsrisico - Blauw netwerk: aanwezigheid van het blauwe netwerk of aanwezigheid van water in de wijk (wadi's, pedagogische vijvers, enz.), kwaliteit van de inrichtingen - Vermindering van de waterbehoeften: opvang en hergebruik van regenwater - Beheer van het afvalwater	
Bronnen:	
Diagnose van het DWC (PTA, 2021) Leefmilieu Brussel: Waterbeheersplan (2016) Leefmilieu Brussel: Gewestelijk plan voor overstromingsbestrijding (2008-2011) Geodata.envrionnement.brussels	

Thema	Leefmilieu
Criterium	Groen en blauw netwerk
Analysemethode	
Deze parameter zal worden bestudeerd ten aanzien van de continuïteit van het groene, het blauwe en het ecologische netwerk: - Fragmentatie / barrière-effect op het netwerk - Consolidatie van het netwerk - Bijdrage tot het ecologische netwerk - Bijdrage aan de vermindering van het hitte-eilandeffect	
Bronnen:	
Diagnose van het DWC (PTA, 2021) Leefmilieu Brussel: Groen en blauw netwerk, ecologische netwerk Perspective.brussels: GPDO (2018) Geodata.envrionnement.brussels	

Thema	Leefmilieu
Criterium	Fauna en flora
Analysemethode	
Dit criterium zal worden geanalyseerd op basis van het bestaande potentieel en de maatregelen die al werden genomen voor de vrijwaring van de fauna, de flora en de biodiversiteit: - Beheerstype van de ruimten: het gedifferentieerde beheer¹ van de groene ruimten zal als positief worden beschouwd. - Instandhouding van de habitats: natuurlijke elementen met een hoge ecologische waarde worden behouden / geherwaardeerd (beboomde taluds, vochtige milieus ...). - Biodiversiteit en maatregelen ten gunste van de biodiversiteit: inheemse / invasieve soorten - Diversiteit van de milieutypes: laattijdig gemaaide zones of weides / gemengde hagen, beboste zones, vochtige zones, waterpartijen, grasperken, grasbedekking aan de voet van de bomen - Plaatsing van inrichtingen die gunstig zijn voor de fauna (plantaardige afsluitingen, oversteekplaatsen voor kleine dieren, nestkasten, ...) - Beheer van daken en van de directe omgeving van gebouwen om de biodiversiteit te bevorderen - Bomenfactor: aantal, grootte en afstand tussen de bomen per parkeerplaats in de openbare ruimte - Sensibilisering van het publiek	
Bronnen:	
Diagnose van het DWC (PTA, 2021) Geodata.environnement.brussels	

¹ Het betreft een beheersmethode van groene ruimten in een stedelijke omgeving die erin bestaat om niet alle groene ruimten aan dezelfde intensiteit en dezelfde zorg te onderwerpen, maar het beheer aan te passen aan de kenmerken en functie van deze ruimten. Bijvoorbeeld: laattijdig maaien, bloemenweides, gedifferentieerd maaien, bodembedekking, groene perken, gediversifieerde hagen, ..

Thema	Leefmilieu
Criterium	Geluids- en trillingscomfort
Analysemethode	
Dit criterium zal worden geanalyseerd op basis van de volgende parameters: - Bronnen van geluidshinder en intensiteit: o Bedrijven of voorzieningen, bijvoorbeeld scholen, stedelijke industrieën ... o Vervoer: zwart punt, spoorweg, openbaar vervoer... - Elementen in de wijk die de hinder beperken: o Plaatsing en volumetrie van de gebouwen o Lokalisatie van de bestemmingen naargelang hun geluidsgevoeligheid o Inachtnaeme van de hinder bij het ontwerp van de projecten (bouwniveau, ontwerp van openbare ruimten...) - stille buitenruimten (zie stille zones) / stille woninggevels (<65db voor de meest blootgestelde gevel) - Vrijwaring van de stille zones - Trillingen van het openbaar vervoer	
Bronnen:	
Diagnose van het DWC (PTA, 2021) Leefmilieu Brussel: Geluidshinder door het verkeer (2014) Leefmilieu Brussel: bepaling van de stille zones in het Brussels Hoofdstedelijk Gewest (2010) Leefmilieu Brussel: Geluidsplan (2008-2013) Geodata.environnement.brussels	

Thema	Leefmilieu
Criterium	Energie
Analysemethode	
Dit criterium zal worden geanalyseerd op basis van de volgende parameters: - Verhouding gebouwen met een laag energieverbruik ten aanzien van bijvoorbeeld: o gebouwen ontworpen of gerenoveerd voor een laag energieverbruik of hogere energie-efficiëntie dan de EPB-norm o energie-efficiënte collectieve voorzieningen in de gebouwen (liften, parkings, ventilatie ...). o Geoptimaliseerde buitenverlichtingsinstallatie om het elektriciteitsverbruik te verminderen o Keuze van duurzame materialen - Gebruik / productie van hernieuwbare energiebronnen - Thermisch comfort in woningen - Warmtecomfort van de woningen: "Warmte-eiland"-effect (de woningen genieten natuurlijke schaduw, groendaken, een waterpartij of specifieke materialen voor warmtecomfort) - Schaduw: bezonning van de openbare buitenruimten en van de private ruimten (binnen en buiten) - Negatieve effecten van de wind (te hoge windsnelheid) door toedoen van de hoogte van de gebouwen	
Bronnen:	
Diagnose van het DWC (PTA, 2021) Leefmilieu Brussel: Energie- Klimaatplan 2030 (2019)	

Thema	Leefmilieu
Criterium	Bodem, ondergrond
Analysemethode	
Dit criterium zal worden geanalyseerd op basis van de volgende parameters: - Bodemverontreiniging - Structurele bodemkwaliteit (compactheid, stabiliteit) - Maatregelen om nieuwe verontreiniging te voorkomen (waterbeheer, materialen) - Reliëf en beheer van bestaande en te creëren hoogteverschillen	
Bronnen:	
Diagnose van het DWC (PTA, 2021) Leefmilieu Brussel: Inventaris van de bodemtoestand (2012) Geodata.environnement.brussels	

Thema	Leefmilieu
Criterium	Hulpbronnen
Analysemethode	
Dit criterium zal worden geanalyseerd op basis van de volgende parameters om na te gaan in hoeverre rekening werd gehouden met het beheer van de hulpbronnen: - Circulaire Economie - Afvalbeheer: o Afvalpreventie o Afvalvermindering o Recycling van organisch afval (compost...) o Selectief sorteren (aanmoediging) - Reparatie, onderhoud van bestaande structuren en gebouwen, hergebruik of recycling van materialen, of gebruik van duurzame materialen	
Bronnen:	
Diagnose van het DWC (PTA, 2021) GPCE (2016)	

Thema	Leefmilieu
Criterium	Klimaatverandering en veerkracht
Analysemethode	
Deze parameter zal worden onderzocht in het licht van de elementen die al dan niet bevorderlijk zijn voor de veerkracht van de wijk: - Aanwezigheid van bomen of andere planten op de openbare weg - Ligging ten aanzien van warmte-eilanden (algemene ligging + koelte-elementen) - Aanwezigheid van water in de wijk (vijvers, fonteinen, ...) - Aanwezigheid van groendaken - Schaduwvorming: bezonning of natuurlijke schaduw in de openbare buitenruimten - Negatieve effecten van de wind of de schaduw, onder meer als gevolg van de hoogte en de organisatie van de gebouwen	

Bronnen:
Diagnose van het DWC (PTA, 2021) Geodata.environnement.brussels

Thema	Mobiliteit
Criterium	Bereikbaarheid met het openbaar vervoer
Analysemethode	
Dit criterium zal worden geanalyseerd op basis van: - Bereikbaarheid met het OV weerhouden in de GSV - Type openbaar vervoer in de wijk (licht / zwaar, bovengronds, eigen baan...) - Comfort van de openbaarvervoershalthes: o overdekte plaatsen, o met bank of zitje o bereikbaar via een doorgang voor voetgangers (in voorkomend geval) o bereikbaar voor PBM o Theoretische reizigersinformatie: plan van het net, dienstregeling o Reizigersinformatie in realtime o met vuilnisbak - veilige doorgang, de plaats van de halte en de directe omgeving	
Bronnen:	
Diagnose van het DWC (PTA, 2021) GSV: kaart van titel VIII (brugis) MIVB	

Thema	Mobiliteit
Criterium	Gemotoriseerd verkeer
Dit criterium zal worden geanalyseerd op basis van: - zwarte punten / verkeersgenererende polen en eventuele oplossingen voor het beheer van het verkeer: o kiss-and-ridezones o snelheidsbeperkingen o beheerssystemen voor het verkeer (verkeerslichten, rotondes, Berlijnse kussens, verkeersplateaus,...) - veiligheid: o veiligheid in de directe omgeving van de belangrijkste verkeersgenererende polen o snelheidsbeperkingen in de wijk o verhouding woningen met rechtstreekse toegang tot een rustige verkeerszone - Ongevallenonderzoek - Verzadigingsgraad van de parkeerplaatsen op de openbare weg - Staat van de parkeerplaatsen buiten de openbare weg: aantal parkeerplaatsen, naleving van titel VIII van de GSV ... - Leveringen	
Bronnen:	
Diagnose van het DWC (PTA, 2021) GSV titel VIII: parkeernormen buiten de openbare weg MobiGIS	

Thema	Mobiliteit
Criterium	Fiets
Dit criterium zal worden geanalyseerd op basis van enerzijds de fietsbaarheid van de wijk: - Realisatie van GFR's - Afbakening - Kwaliteit van de fietspaden - Afwezigheid van barrières of omwegen, aanwezigheid van binnenwegen En anderzijds de kwaliteit van de fietsenstallingen: - Op de openbare weg, kortdurend parkeren: o Aanwezigheid van stallingen voor kortdurend parkeren in de buurt van de activiteitenplaatsen, de openbaarvervoershalthes. o Voldoende aantal plaatsen o Aanwezigheid van beveiligde langparkeerplaatsen (boxen) om het gebrek aan parkeergelegenheid in gebouwen te compenseren o Aanwezigheid in de wijk of in de buurt van de wijk van een reparatiepaal of een onderhoudspunt voor fietsers - In de gebouwen voor middellang of langdurig parkeren: o De fietsenstalling wordt aangelegd op het perceel, op maximaal 20 meter van de voetgangsingangen voor parkeren met middellange duur en op maximaal 50 meter voor langdurig parkeren (dag/nacht); o De fietstenstalling is makkelijk toegankelijk vanop de weg en vanuit de woning (geen treden); o De fietsenstalling is beschermt tegen weer en wind; o De fietsenstalling ligt op een veilige, lichte plek met sterke sociale controle; o De fietsenstalling is 's nachts en indien nodig ook overdag voorzien van kunstlicht.	
Bronnen:	
Diagnose van het DWC (PTA, 2021) Brussel Mobiliteit: Fietsplan (2010-2015) + Good Move (2019) MobiGIS GSV titel VIII: parkeernormen buiten de openbare weg	

Thema	Mobiliteit
Criterium	Voetgangers / PBM
Analysemethode	
Dit criterium zal worden geanalyseerd op basis van de aanwezigheid van: - comfortabele en - veilige voetpaden, - eventuele omwegen of binnenwegen Maar ook gevaarlijke kruispunten, zwarte punten en barrière-effecten van bepaalde wegen of spoorweginfrastructuren.	
Bronnen:	
Diagnose van het DWC (PTA, 2021) Brussel Mobiliteit: Voetgangersplan – 2012 + GoodMove (2019)	

Thema	Mobiliteit
Criterium	Alternatieven voor de auto
Analysemethode	
Dit criterium zal worden geëvalueerd op basis van de volgende parameters: - Aantal en ruimtelijke dekking van de autodeelplaatsen - Alternatieve voorstellen: o Fietsverhuursystemen met zelfbediening o Andere alternatieven (scooters, scooters) o Kwaliteit van de infrastructuur voor voetgangers en fietsers (zie vorige criteria) - Sensibiliseringsacties	
Bronnen:	
Diagnose van het DWC (PTA, 2021) Brussel Mobiliteit: Good Move (2019) Villo!	

DOCUMENT 2 : DIAGNOSE VAN HET DWC (ZIE DOCUMENT CITYTOOLS)

Het MER wordt uitgewerkt volgens de diagnose van het DWC die is opgemaakt door het studiebureau belast met het DWC. Deze gedeelde diagnose geldt als werkbasis voor de analyse. Ze is opgenomen in de vorm van een overzicht en samenvatting in de tabel in document 4.

DOCUMENT 3 : BEPALING VAN HET ALTERNATIEF 0

Voor de realisatie van het alternatief 0 beschouwen we enerzijds de mogelijke impact van de strategische planningsdocumenten voor de hele wijk van het Woonvriendelijk Station en anderzijds de bevolkingsprojecties van het BISA voor de gemeente Koekelberg en de projecten voor woningen, voorzieningen en openbare ruimten in de onmiddellijke omgeving van de site.

De planningsdocumenten

Gewestelijke oriëntaties

Het Brussels Hoofdstedelijk Gewest heeft de laatste jaren tal van strategische oriëntatieplannen goedgekeurd die een impact kunnen hebben op de perimeter van het DWC Jaquet.

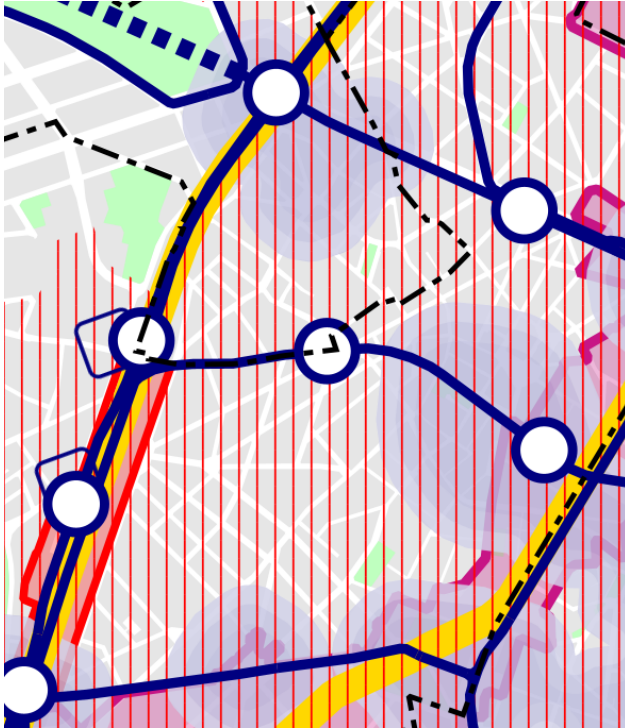
Het GPDO

Het Gewestelijk Plan voor Duurzame Ontwikkeling, goedgekeurd in 2018, plaatst de perimeter van het DWC in het noordwestelijke kwadrant van het hypercentrum van de stad. De algemene visie van het GPDO voor de perimeter is een buurtwijk in een strategisch gebied (Weststation, Kanaalzone) die moet worden gereactiveerd en waarin zich enkele lokale identiteitskernen bevinden.

De hele perimeter is opgenomen als Stadsvernieuwingsgebied (SVG) 2020. Het prioritaire stadsvernieuwingsgebied beantwoordt aan het principe om steunmaatregelen en programma's te concentreren (o.m. DWC, SVC, Stadsbeleid, renovatiepremies en premies voor de verfraaiing van de bebouwing) zodat gebieden in moeilijkheden kunnen profiteren van de overheidsinvesteringen.

Volgens het GPDO ligt de perimeter ook in een *prioritaire vergroeningszone*, wat impliceert dat in de wijk nieuwe groene ruimten moeten worden gecreëerd, met name door de herwaardering van restgebieden, binnenterreinen van huizenblokken, daken, gevels, enz. en door nieuwe openbare parken aan te leggen bij de stedelijke renovatie van de grote strategische gebieden.

Volgens de visie van het GPDO ligt de wijk in de onmiddellijke omgeving van grote gewestelijke mobiliteitsassen met openbaarvervoerslijnen van hoge capaciteit die zo zijn aangelegd dat er delen van het fiets-GEN kunnen worden geplaatst die mobiliteitscorridors vormen. De binnenstraten van de wijk worden hoofdzakelijk uitgedacht als een verkeersluwe zone.

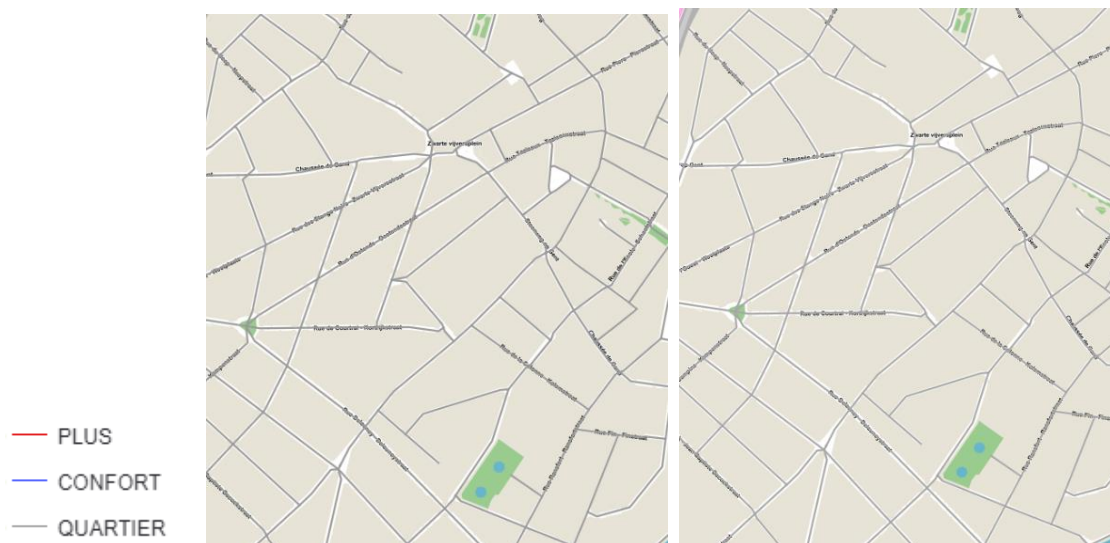

Stadsproject van het GPDO, 2018

Het GMP 'Good Move'

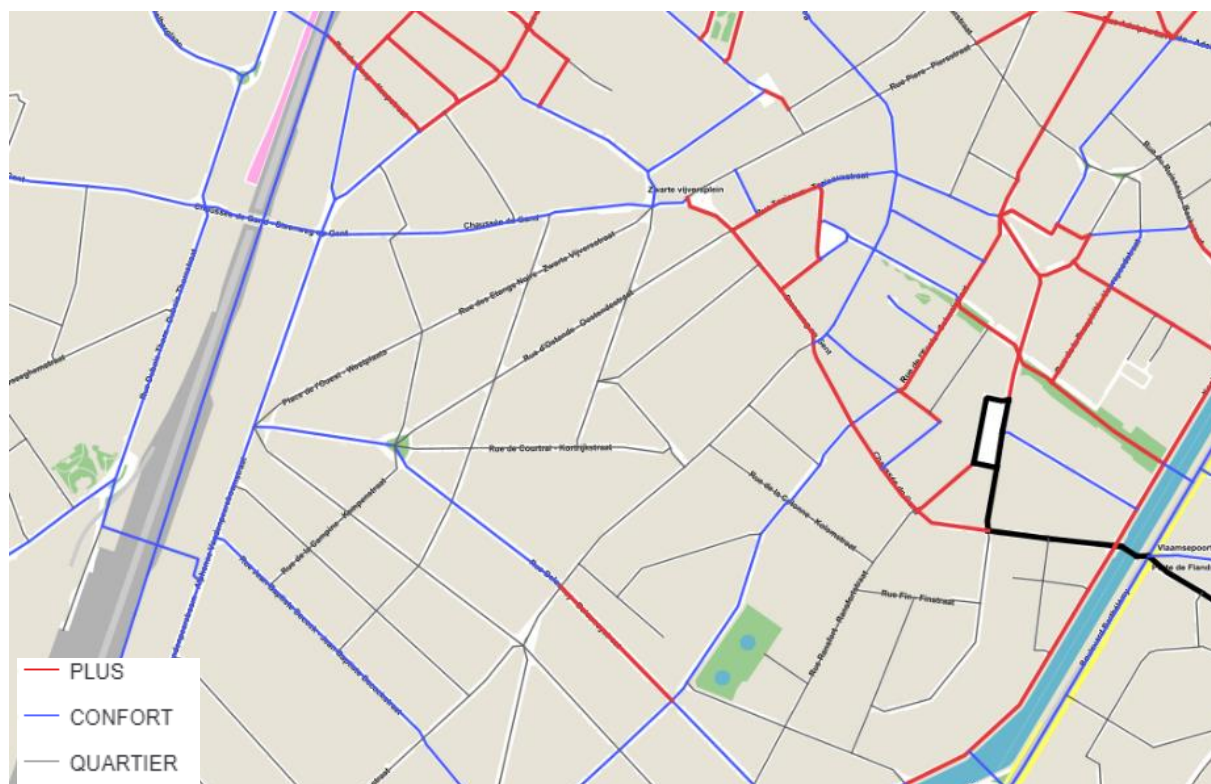
Het nieuwe Gewestelijk Mobiliteitsplan 'Good Move' dat in maart 2020 werd goedgekeurd, volgt het voorgaande gewestelijke mobiliteitsplan Iris 2 op. Een van de bijzonderheden van het nieuwe GMP is dat het een multimodale dimensie verleent aan de wegenspecialisatie (MWS) en behalve met de auto ook rekening houdt met alle andere verplaatsingswijzen (voetgangers, fietsers, OV, vrachtwagens) door hen een niveau van belangrijkheid toe te kennen naargelang de context en de mobiliteitsnetten.

Op het vlak van de **auto- en vrachtverkeernetten** wordt de hele perimeter beschouwd als een wijkweg. Dat betekent dat het autoverkeer (en a fortiori het vrachtwagenverkeer) in het algemeen binnen de hele perimeter moet worden beperkt en dat het zich moet concentreren op de grote verkeersaders in de buurt van de wijk (bijvoorbeeld de Leopold II-laan in het noorden).

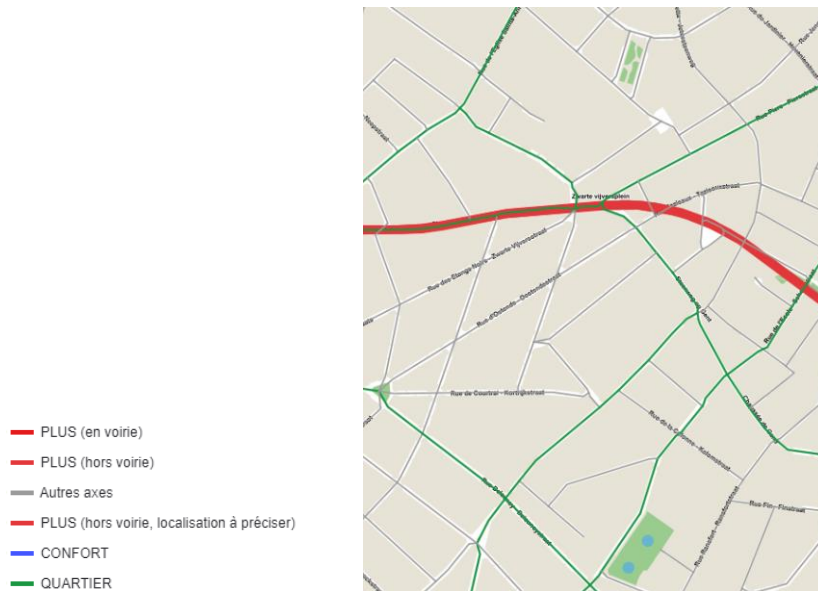
Auto- (links) en vrachtverkeernet (rechts) MWS (bron: Mobigis)

Op het vlak van het **voetgangersnet** krijgen bijna alle straten van de perimeter een zeker belang (niveau "Comfort" of "Plus"). Bedoeling is om de actieve mobiliteit naar voor te schuiven, met name het voetgangersverkeer binnen de wijk die is gelegen tussen de grote voetgangerszone richting centrum (Gentsesteenweg en Gemeenteplein) en de zeer verkeersvrije Jacquetwijk.

Voetgangersnet MWS (bron: Mobigis)

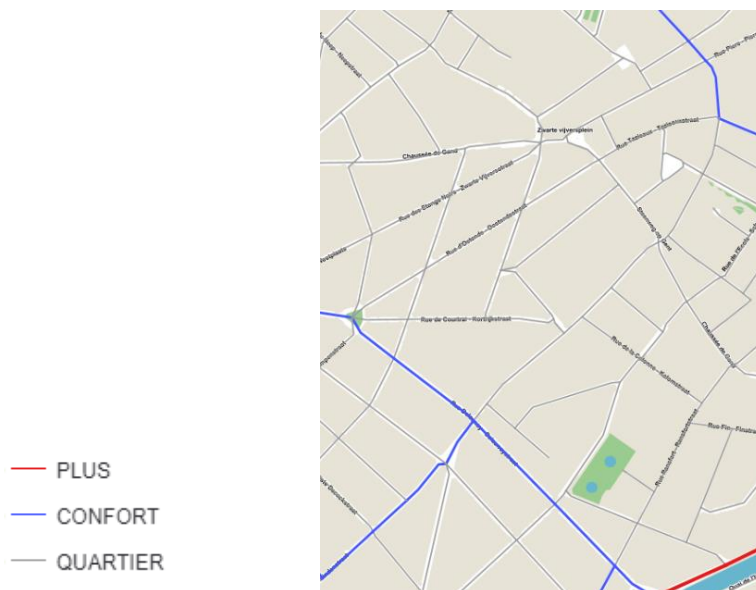
Voor het **openbaarvervoersnet** wordt de noordrand van de perimeter (Gentsesteenweg) bediend door assen van niveau Comfort+ terwijl de wijk wordt doorkruist door verschillende wijkassen. De hele perimeter wordt in het algemeen uitstekend bediend door het openbaar vervoer.

Openbaarvervoersnet MWS (bron: Mobigis)

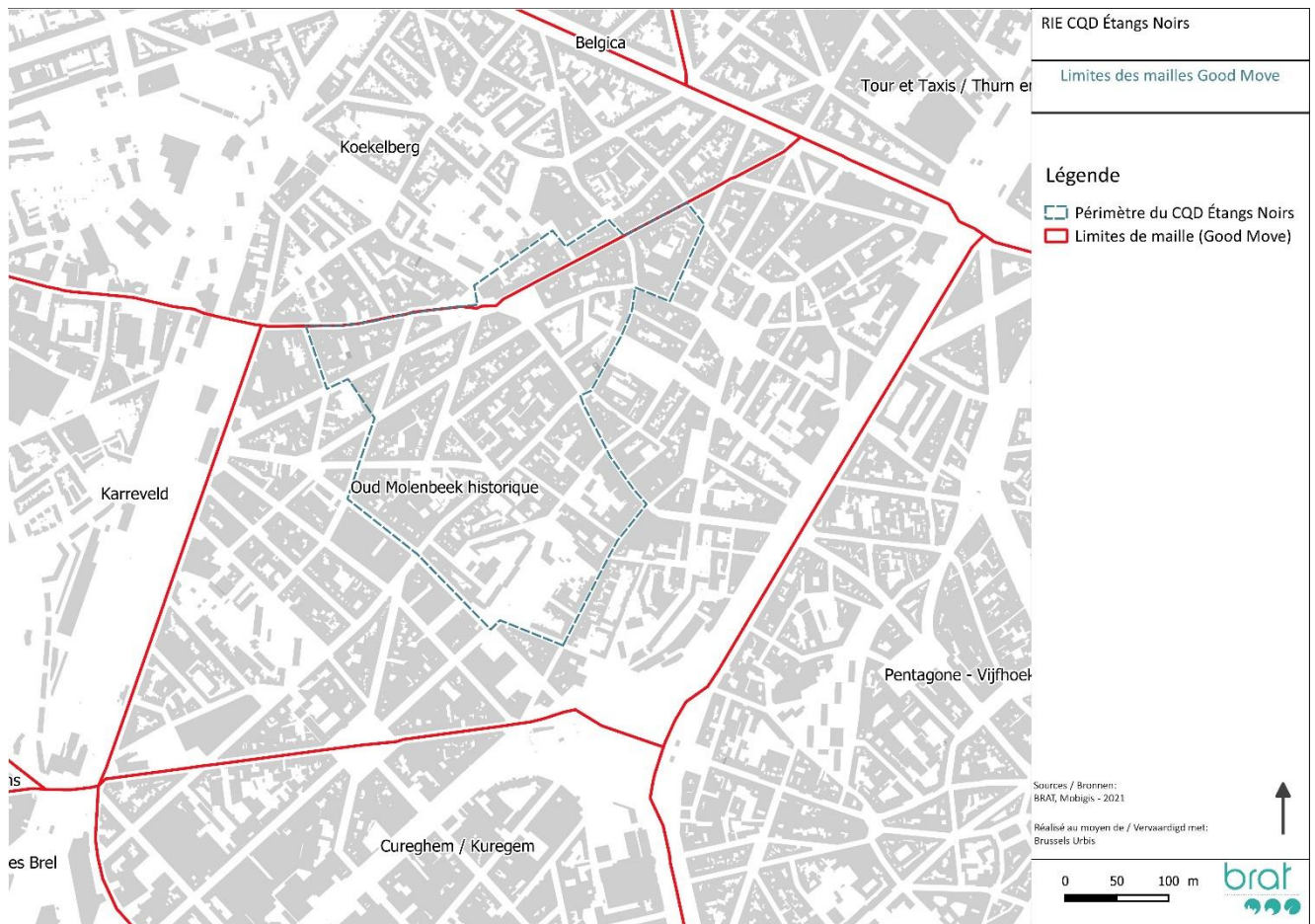
Wat ten slotte het **fietsnet betreft**, wordt de perimeter van het DWC enerzijds afgebakend door de fietsstrade langs spoorlijn L28 (Comfort + , deel van het fiets-GEN): over een afstand van 6,5 km verbindt een gewestelijke fietsroute Masui (in het noorden) met het station Jacques Brel (in het zuiden). Het fiets-GEN in het Comfort+-net op de Leopold II-laan ligt eveneens dicht bij de perimeter, in het noorden.

De perimeter in zijn geheel omvat weinig Comfort- en Comfort +-wegen.

Fietsnet MWS (bron: Mobigis)

Voor de lokale uitvoering van het plan Good Move is het wachten tot de perimeter is onderzocht in het volgende lokale mobiliteitscontract (2022). De huidige geplande grenzen voor het netwerk zijn als volgt:

Het Busrichtplan van de MIVB

Het nieuwe Busplan van de MIVB werd door de Regering goedgekeurd. Tegen 2022 zullen op het Brusselse grondgebied een aantal onmiddellijke en snelle wijzigingen worden doorgevoerd waarvan één in de perimeter van het DWC:

- lijn 89 werd in 2021 vervangen door lijn 86 om een nieuwe directe verbinding te creëren tussen verschillende wijken van Molenbeek (Machtens, Weststation, Graaf van Vlaanderen, Ribaucourt en Thurn & Taxis) en tal van aansluitingsmogelijkheden met de metro.

Gemeentelijke oriëntaties

Gemeentelijke plannen

De gemeente beschikt over strategische of operationele documenten voor haar grondgebied:

- Gemeentelijk mobiliteitsplan: dit werd in 2013 bestudeerd. Het identificeerde al de grote uitdagingen voor het gebied op het vlak van mobiliteit en stelt een nieuw verkeersplan voor in het historisch centrum dat aansluit bij het project om de Gentssteenweg autovrij te maken, het verkeer in de wijken te verminderen, de bediening door het openbaar vervoer te verbeteren, het bestaande parkeeraanbod te herwaarderen en veilige en aantrekkelijke structurerende fiets- en voetgangersnetten te ontwikkelen. Wel dient benadrukt dat enerzijds dit plan nooit werd goedgekeurd door het college van burgemeester en schepenen en dat anderzijds de uitvoering van het plan Good Move zal impliceren dat de komende jaren een nieuw GMP moet worden uitgewerkt.
- Gemeentelijk ontwikkelingsplan: dit plan is al vrij oud (het werd goedgekeurd in 2004), maar identificeerde al een aantal belangrijke punten voor de zone van de perimeter (gelegen dichtbij het Weststation, dus aantrekkelijke ligging vanwege de nabijheid van het hypercentrum, een demografisch gezonde zone, ...), maar ook enkele problemen die nog steeds actueel zijn (verarming, toename van alleenstaanden, veiligheidsproblemen, te hoge verdichting,...).
- In 2020 ging Molenbeek van start met de uitwerking van een "Toekomstvisie" voor de territoriale ontwikkeling van de gemeente: het betreft een gelijkaardig operationeel programma als een DWC of SVC, maar het heeft betrekking op het hele gemeentelijke grondgebied. Het document met de prioriteiten van de studie "Toekomstvisie" werd al goedgekeurd door het college van burgemeester en schepenen. Er werden 5 prioriteiten vastgelegd: 1) "meer cultuur: verrijkend Molenbeek", 2) meer werk: productief Molenbeek", 3) "meer levenskwaliteit": stralend Molenbeek, 4) "meer landschap: groen Molenbeek", 5) "meer diversiteit & sociale mobiliteit: poreus Molenbeek".

In de diagnose van dit document is de perimeter van het DWC opgenomen in de wijken van Historisch Molenbeek en de zone Zwarte Vijvers en draagt hij bij tot verschillende uitdagingen die te maken hebben met de uitstraling van de Kanaalzone.

De tendensen

De grote tendensen die worden verwacht op schaal van het Brussels Hoofdstedelijk Gewest en de gemeente Sint-Jan-molenbeek zullen een impact hebben op de Jaquet wijk.

Bevolkingsprojecties

De evolutie van de Molenbeekse bevolking was de voorbije jaren iets minder groot dan in de andere Brusselse gemeenten (gemiddeld 0,54%). Verwacht wordt dat hierin weinig verandering zal komen tegen 2025. Tussen 2020 en 2025 wordt een stijging met 1.159 inwoners verwacht, maar tegen 2030 zou de bevolking met 3.475 personen toenemen.

Voor de toekomst tekenen zich in Molenbeek twee grote tendensen af: zowel een veroudering van de bevolking met een algemene toename van de senioren (>55 jaar), als een toename van de jongvolwassenen (15-30 jaar) tegen 2030.

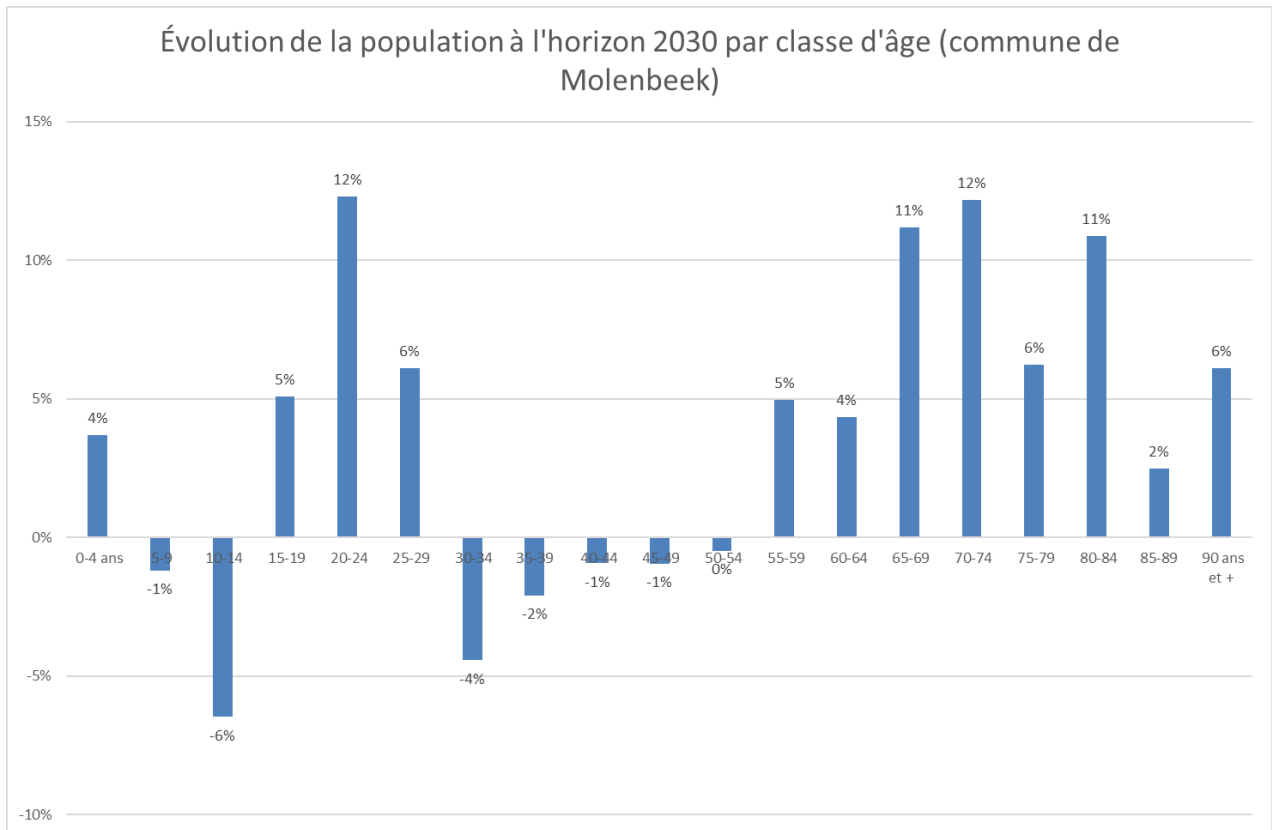
Zoals blijkt uit de onderstaande grafiek zal de sterkste stijging tegen 2030 zich voordoen in de leeftijdsklassen 20-24 jaar (+12%) en 70-74 jaar (+12%), gevolgd door de leeftijdsklassen 65-69 jaar en 80-84 jaar, met +11%).

De leeftijdsklasse tussen 30 en 54 jaar vertoont echter een daling.

Het aantal jonge kinderen stijgt licht (+4% voor de 0-4-jarigen), maar in de groepen 5-9-en 10-14 jaar zien we een daling (respectievelijk -1% en -6%).

De gezinnen in de wijk zijn in 2019 gemiddeld groter (2,72) dan in het hele Brussels Gewest (2,17). Molenbeek is een van de Brusselse gemeenten waar de gemiddelde gezinsgrootte het grootst is. Volgens de projecties zal hier niet veel verandering in komen.

Toch dient benadrukt dat de tendensen op schaal van de perimeter kunnen verschillen van de meer algemene tendens in de gemeente.

Verwachte bevolkingsevolutie per leeftijdsklasse tegen 2025 in Sint-Gillis (bron: BISA)

Deze gegevens zullen rechtstreekse gevolgen hebben op:

- **Op** termijn, de woningtypes: de nood aan woningen geschikt voor PBM (en ouderen) zal de komende jaren alleen maar groter worden. Ook aan kleinere woningen voor jongeren in het begin van hun loopbaan groeit de behoefte.
- De vraag naar buurtvoorzieningen, kinderopvangplaatsen en vrijetijds- en buitenschoolse activiteiten.
- De vraag naar gezondheids- en sociale voorzieningen met waarschijnlijk een verhoogde vraag voor ouderen.

De huidige projecten in het gebied

Deze projecten zullen op kortere termijn een impact hebben op de wijk omdat ze meestal heel recent al werden gerealiseerd, in uitvoering zijn of gepland zijn op korte termijn. Een belangrijke opmerking is dat een tweede DWC (Jacquet) dat grenst aan de perimeter Zwarte Vijvers in het noorden tegelijk zal worden uitgevoerd: tussen de verschillende projecten moeten synergieën mogelijk zijn.

Lopende of geplande operaties binnen de perimeter van het DWC Zwarte Vijvers

In de perimeter werden verschillende renovatieprogramma's uitgevoerd waarbij woningen werden ontwikkeld (ook sociale woningen), wegen en openbare ruimten werden opgeknapt, gemeentelijke voorzieningen werden gecreëerd, ...

SVC 6 "Rondom Simonis" bevindt zich in de uitwerkingsfase van het programma en dekt een deel van de perimeter. De projecten liggen dus nog niet vast, maar zullen (volgens de beschikbare informatie) onder meer betrekking hebben op:

- De aanleg van het voorplein van metrostation Simonis;
- De heraanleg van een deel van het Zwarte Vijversplein (groen-blauwe ontmoetingsruimte);
- De omgeving van de fietsostrade langs lijn 28;
- De groene promenade van de scholieren tussen Sippelberg, de open ruimte onderaan de sociale woonblokken Gandhi, het Victoriapark (Koekelberg), de ruimte onderaan de woonblokken Schmitz, het Zwarte Vijversplein, het Voltaireplein en vervolgens verder naar het Bonneviepark in de richting van het kanaal van Brussel;

In het kader van het programma "Stadsbeleid 2021-2025" ten slotte zal het Fonderiepark worden heraangelegd om de relatie met de omgeving te versterken (met name de tuinen onderaan de sociale woonblokken, de jeugdherberg, de school De Klimpaal, het Museum van Industrie en Arbeid en de Cail et Halotstraat).

Lopende of geplande operaties in de onmiddellijke omgeving van de perimeter van het DWC Zwarte Vijvers

Het duurzaam wijkcontract "Rondom het Westpark" is nog in uitvoering in de onmiddellijke omgeving van de perimeter. Het voorziet met name in de heraanleg van het Zwarte Vijverspark (2019-2023).

Ook met de projecten van het aangrenzende DWC Jacquet en de projecten van het SVC 6 in de buurt van de perimeter moet rekening worden gehouden.

Van het scholencontract Toots Thielemans in het oosten van de perimeter ten slotte zal de tweede fase eind 2021 worden voltooid.

DOCUMENT 4 : ANALYSE VAN DE DIAGNOSE EN REFERENTIEBALANS

De tabellen op de volgende pagina's geven in hun laatste kolom alle uitdagingen en opportuniteiten voor het gebied, per thema en per criterium.

Als samenvatting van deze meer gedetailleerde analyse tekenen zich enkele transversale uitdagingen af voor het gebied:

- De hoge bevolkings- en bouwdichtheid in de perimeter creëert aanzienlijke sociale behoeften op het vlak van bundelende en ontmoetingsruimten, zowel binnen als buiten. Deze ruimten ontbreken echter in de wijk of worden beschouwd als verouderd, vuil, onveilig en weinig aangepast aan de noden van de inwoners, wat een globaal probleem is. Een centrale uitdaging bestaat er dus in om (de kwaliteit van) deze ruimten te ontwikkelen voor de verschillende publieksgroepen in de wijk en om ze te doen aansluiten bij de behoeften van de inwoners, met het oog op sociale cohesie. Met het oog op comfort en om koelte-eilanden te creëren in deze openbare ruimten, zou het opportuun zijn om de beplanting te maximaliseren.
- De perimeter kampt met een groot gebrek aan groene ruimten. Een van de grote uitdagingen is de ontwikkeling van nieuwe voor het publiek toegankelijke groene ruimten ondanks de schaarse beschikbare plaatsen.
- De ontwikkeling van groene ruimten is niet alleen van sociaal belang. Ook de ondoorlatendheid moet worden aangepakt in deze dichtbebouwde wijk en alle beschikbare ruimten (daken, gevels, speelplaatsen, verlaten mobiliteitsruimten ...) moeten worden vergroend om zo goed mogelijk bij te dragen tot het ecologische netwerk, de vermindering van het 'hitte-eilandeffect' en het waterbeheer ...
- De vermindering van de autodruk is een algemeen aandachtspunt voor het ontwerpprogramma: het respecteren van de zone 30, de deklassering van de wegen (via het plan Good Move) en de vermindering van de parkeerdruk op de openbare ruimte zullen enerzijds de geluidshinder in de wijk verminderen en anderzijds de verkeersveiligheid verhogen. Bovendien zou er ruimte vrijkomen voor andere functies (bijvoorbeeld beplante openbare ruimten). Een uitdaging bestaat erin om ervoor te zorgen dat de buurtbewoners op aanvaardbare afstand van hun woning kunnen parkeren (ook buiten de openbare weg) gezien de druk op de lokale parkeerplaatsen.
- Op het vlak van sport is er nood aan verschillende soorten infrastructuren (met aandacht voor de diversiteit ervan om te beantwoorden aan de specifieke behoeften van verschillende sociale groepen): straatinfrastructuren (street workout, bijvoorbeeld agoraspace, skateparken...) waar mensen, onder meer adolescenten, op ieder ogenblik gratis gebruik van kunnen maken. Ook verschillende speelpleinen moeten worden aangelegd om te beantwoorden aan de vraag.
- Opleiding en wedertewerkstelling blijven een uitdaging, zowel op globale schaal als op schaal van de perimeter.
- Vanwege de bouwdichtheid en de kwaliteit van de bebouwing lijkt het essentieel om eerder renovatie aan te bevelen dan nieuwbouw.
- In het algemeen kwam uit de diagnose naar voor dat de wijk een slecht imago geniet bij de wijkbewoners. Een aantal negatieve dynamieken (schooluitval en absentieïsme, hoge werkloosheid, te ver ontwikkelde informele economie, vandalisme,...) moeten transversaal worden geïntegreerd in de verschillende ingrepen voor de al genoemde uitdagingen.

Thema	criterium	Samenvatting van de diagnose en Alternatief 0	Evaluatie diagnose	Alternatief 0	Referentiebalans	Belangrijke uitdagingen van de referentiebalans en opportuniteiten verbonden aan de perimeter
Bevolking en huisvesting	Adequate vraag / aanbod huisvesting	<u>Diagnose</u> De bevolking van de perimeter wordt gekenmerkt door: - een bevolkingsgroei binnen de wijk die hoger ligt dan die van het Gewest (respectievelijk +22% en +16% tussen 2005 en 2015) en die overeenstemt met de gemeentelijke tendens; - een gemiddelde gezinsgrootte die hoger ligt dan het gewestelijke gemiddelde (respectievelijk 2.70 en 2.17, Molenbeek is de gemeente met het grootste aantal grote gezinnen in het BHG). Het aandeel van de eenoudergezinnen ligt boven het gewestelijke gemiddelde (respectievelijk 14.2 en 10%). ; - Eveneens dient opgemerkt dat een aantal personen feitelijk in de wijk "wonen" maar niet zijn meegeteld in de officiële bevolking (asielzoekers, illegalen, diplomaten en hun gezinsleden,...) - Een dubbele dynamiek van huisjesmelkerij en gentrificatie draagt bij tot een moeilijke huisvestingssituatie voor de bevolking van de wijk. Wat het aanbod van sociale woningen binnen de perimeter betreft: volgens het BISA in 2017 ligt het gemiddelde aantal sociale woningen per 100 huishoudens in deze zone (10,65 %) aanzienlijk hoger dan het gewestelijke gemiddelde (7,29 %). Toch zien we grote verschillen tussen de sector "Vierwinden" met 34,26% sociale woningen en de sector "Zwarte Vijvers" met geen enkele sociale woning. <u>Alternatief 0</u> /		0		Er is veel vraag naar sociale woningen maar het aanbod in de wijk is al vrij groot, maar versnipperd (grote verschillen tussen de statistische sectoren). Er moet aandacht worden besteed aan de diversificatie van de toekomstige sociale woningen, zowel op het vlak van grootte als op het vlak van ligging en type (koopwoningen) om te voldoen aan de specifieke behoeften van verschillende publieksgroepen (gezinnen, senioren,...). Vanwege de bouwdichtheid wordt renovatie aanbevolen en niet zozeer nieuwbouw.
	Houdbaarheidsgraad van de verdichting	<u>Diagnose</u> De perimeter van het Duurzaam Wijkcontract is zeer dicht bebouwd en bewoond; het ontbreekt er aan voor het publiek toegankelijke, hoogwaardige (groene) ruimten waar mensen elkaar kunnen ontmoeten. De dichtheid in de wijk (30.028 inw./km2) ligt ver boven het gewestelijke gemiddelde (7501 inw./km2) en het gemeentelijke gemiddelde (16.314 inw./km2). De "beginsituatie" is dus die van een wijk en een gemeente met een al zeer hoge bevolkingsdichtheid. De bezettingsgraad van de huizenblokken in de hele zone (73,32 %) is bijna drie keer zo hoog als in het Gewest (26,32 %). Volgens de statistieken van 2013 bedraagt de bezettingsgraad van de bebouwing in de huizenblokken van de sector "Zwarte Vijvers" zelfs 83,47%. Daarbij komt dat de wijk grotendeels ligt in een zone met een tekort aan voor het publiek toegankelijke groene ruimten, wat een negatieve indicator is voor de houdbaarheid van de verdichting. <u>Alternatief 0</u> De komende jaren zal het Westpark worden aangelegd dat het tekort aan voor het publiek toegankelijke ruimten deels zal wegwerken en de houdbaarheid van de verdichting dus ten goede zal komen, al zal de situatie waarschijnlijk zeer problematisch blijven.		+		Vanwege de kenmerken van de wijk is verdere verdichting niet wenselijk. Het accent moet worden gelegd op de verbetering van de levenskwaliteit van de inwoners van deze dichtbebouwde wijk: aanleggen van groene ruimten, kwaliteit en veiligheid voor alle publieksgroepen in de openbare ruimten... Rekening houdend met de kenmerken van wijk geniet renovatie de voorkeur boven nieuwbouw.

	Sociale cohesie	<u>Diagnose</u> Op sociaaleconomisch vlak is dit een van de armste wijken van het Gewest (de arme sikkel). Heel wat sociaaleconomische indicatoren ogen weinig positief: - Een mediaan jaarlijks belastbaar inkomen (15.345 euro) onder het gemeentelijke gemiddelde (18.117 euro) en het gewestelijke gemiddelde (19.723 euro). - Een groot aantal werkzoekenden in de bevolkingsgroep 18-64 jaar (16.67% tegenover een gewestelijk gemiddelde van 11.38%). Verschillende plaatselijke initiatieven (PIOW, dienst tewerkstelling) helpen echter bij het zoeken naar een baan. - 77.41% van de bevolking van de gemeente krijgt een leefloon (het gewestelijke gemiddelde is 43.74%) - een grote culturele mix (28.3% van de inwoners is geen Belg en de naturalisatiegraad van de gemeente is de hoogste van het BHG); - een grote mix van leeftijden: zeer sterke aanwezigheid van jongeren (28.9% van de inwoners is jonger dan 18 jaar); meer globaal is de helft van de wijkbevolking jonger dan 32 jaar (de gemiddelde leeftijd in de gemeente is 35 jaar tegenover 37.6 jaar voor het gewestelijke gemiddelde); Er is ook een sterk en dynamisch verenigingsnetwerk met verschillende vzw's voor sociale cohesie (bv. het jeugdhuis, vzw "La Rue") en verschillende religieuze verenigingen rond de moskeeën (die gemeenschapsdiensten aanbieden). Een algemeen verschijnsel van gentrificatie verhoogt de spanningen in de wijk. - Een deel van de bevolking (vooral jongeren) heeft een zeer negatieve perceptie van de politie. - Binnen de perimeter wordt veel drugs verhandeld. - Schooluitval en absentieïsme zijn zeer grote uitdagingen. <u>Alternatief 0</u> /		0		Een aandachtspunt is het belang van de openbare ruimten (kwaliteit en kwantiteit) voor de sociale cohesie. Het DWC zal bijzondere aandacht besteden aan de uitdagingen schooluitval en absentieïsme en aan de overgangperiodes tussen verschillende etappes in het leven van adolescenten en jongvolwassenen.
	Gezondheid / verlaten panden	<u>Diagnose</u> De algemene toestand van de openbare ruimte is niet problematisch: via de vele recente wijkcontracten werden grote delen van de perimeter gerenoveerd. Het woningpark (privéwoningen) daarentegen bevat een groot aantal ongezonde of weinig kwaliteitsvolle panden. De woningen zijn "van lage kwaliteit": overbevolkt, weinig comfortabel en soms ongezond. Volgens de statistieken van 2001 dateert 86,73 % van de bebouwing van de sector Zwarte Vijvers van vóór 1961. Dat betekent een aanzienlijk verschil met het gewestelijke gemiddelde dat 63,03 % bedraagt.. <u>Alternatief 0</u> /		0		De renovatie van het woningpark is een belangrijke uitdaging voor de perimeter.

Thema	criterium	Samenvatting van de diagnose en Alternatief 0	Evaluatie diagnose	Alternatief 0	Referentiebalans	Belangrijke uitdagingen van de referentiebalans en opportuniteiten verbonden aan de perimeter
Tewerkstelling / economische activiteit	Tewerkstelling	<u>Diagnose</u> De werkloosheid is in de zone bijzonder hoog: 41.12%, of bijna het dubbele van het gewestelijke gemiddelde dat 22,69 % bedraagt.. 66.68% van de werkzoekenden wordt beschouwd als "langdurig werkzoekenden". De cijfers blijven dus hoog, maar toch zien we de laatste jaren een positieve evolutie in de verschillende werkgelegenheidsindicatoren. We stellen vast dat de perimeter wordt gekenmerkt door een groot aantal werkzoekenden in de bevolkingsgroep 18-64 jaar (16.67% tegenover een gewestelijk gemiddelde van 11.38%). Samenhangend met het probleem van schooluitval verliezen heel wat werkzoekende jongeren hun vertrouwen in de hypothetische mogelijkheden op de arbeidsmarkt en wenden ze zich tot het informele of semi-formele milieu (type fietskoerier) om in hun levensonderhoud te voorzien. In de wijk worden verschillende publieke en parapublieke initiatieven genomen om werkloosheid te bestrijden door mensen te helpen bij het zoeken naar een baan. <u>Alternatief 0</u> /		0		Opleiding en wedertewerkstelling blijven een globale uitdaging die ook toepasbaar is op lokale schaal.
	Gemengdheid van functies	<u>Diagnose</u> De wijk is grotendeels bestemd als woongebied. Ze omvat ook enkele gemengde gebieden waarvan delen zijn bestemd als gebied voor voorzieningen van collectief belang of van openbare diensten (park). De Gentssteenweg omvat ook een lint van handelskernen, een belangrijke handelsactiviteit die goed is voor meer dan 20.000 klanten/dag. De perimeter telt 217 handelscellen (cijfers HUB), vooral op de Gentssteenweg, waarvan er 30 leegstaan. 25% van de handelszaken verkoopt voeding en dagdagelijkse producten. De wijk vertegenwoordigt geen grote tewerkstellingspool en telt slechts weinig kantoren. <u>Alternatief 0</u> Het schoolcontract 'Toots-Thielemans' heeft niet rechtstreeks betrekking op de perimeter, maar biedt een mogelijke synergie met het DWC (veel inwoners van de wijk frequenteren de zone van de school). In dat kader zal de schoolomgeving rustiger worden gemaakt en worden heraangelegd, zal de openbare verlichting worden verbeterd, zullen er sportinfrastructuren worden ontwikkeld, enz.		+		Diversificatie in de handelszaken is een belangrijke uitdaging voor de wijk. Die diversificatie zou ook uitdagingen moeten integreren op het vlak van duurzaamheid (klimaatverandering, circulaire economie...) en moeten aansluiten bij de verschillende bestaande beleidsstrategieën (bv. Good Food).

Thema	criterium	Samenvatting van de diagnose en Alternatief 0	Evaluatie diagnose	Alternatief 0	Referentiebalans	Belangrijke uitdagingen van de referentiebalans en opportuniteiten verbonden aan de perimeter
Leefomgeving	Groene ruimten	<u>Diagnose</u> Het aanbod aan groene ruimten is binnen de perimeter beperkt. Alleen het Fonderiepark is er gelegen. Aan de rand van de perimeter liggen het Bonneviepark (speelplein) en het Zwarte Vijverspark. Andere, grotere parken liggen verder af van de perimeter. Het gevolg is dat slechts heel weinig mensen van de wijk in de buurt van het voor een publiek toegankelijke ruimte wonen: 15% van de oppervlakte van de wijk ligt niet in een zone met een tekort aan openbare ruimten. Binnen de wijk of in de buurt ervan werden verschillende initiatieven genomen voor 'ontharding': de stadstuin van vzw "La Rue" (400m2), de groene ruimte "Kleine Zenne" en enkele moestuinen en compostparken in de onmiddellijke buurt van de perimeter. Behalve het feit dat de groene ruimten binnen de perimeter schaars zijn, voldoen ze ook niet aan de verwachtingen van de bevolking (en in het bijzonder van de jongeren). Het Fonderiepark is voor een groot deel verhard (op de kasseien zijn sporten op wielrijen onmogelijk) en het Zwarte Vijverspark sluit al om 17 uur terwijl de scholen om 15.30 uur uit zijn. Daarbij komt dat de beschadiging van de openbare voorzieningen in de parken (door vandalisme) het meubilair gevaarlijk maken, vooral voor het zeer jonge publiek. Het Bonneviepark (dat in 2019 werd heraangelegd) omvat speelzones, sportvoorzieningen,... Het Zwarte Vijverspark biedt nagenoeg hetzelfde niveau van voorzieningen. Het Marie-Josépark, het Park Ninoofse Poort en het Elisabethpark zijn meer gediversifieerd, maar liggen veel verder van de perimeter. De wijk is gelegen in een zone met prioriteit 2 op het vlak van speelzones. Vanwege de vele kinderen in de wijk wordt aanbevolen om er voldoende speelzones te creëren. Hetzelfde geldt voor de agoraspace en andere skateparken voor de adolescenten. <u>Alternatief 0</u> Renovatie van het Zwarte Vijverspark: aanleg van een groene infrastructuur en van een recreatieruimte voor de jongeren van de wijk. Het Westpark zal het aanbod aan groene ruimten aanvullen in de buurt van de wijk, maar niet echt in de wijk. Het schoolcontract 'Toots-Thielemans' heeft niet rechtstreeks betrekking op de perimeter, maar biedt een mogelijke synergie met het DWC (veel inwoners van de wijk frequenteren de zone van de school). In dat kader zal de schoolomgeving rustiger worden gemaakt en worden heraangelegd, zal de openbare verlichting worden verbeterd, zullen er sportinfrastructuren worden ontwikkeld, enz. Renovatie van het Fonderiepark in het kader van het Stadsbeleid.		0		Een van de grote uitdagingen is de ontwikkeling van nieuwe groene ruimten die toegankelijk zijn voor het publiek, ondanks de weinige beschikbare grond daarvoor. Daarnaast moet in de parken het type ruimte en voorzieningen worden gediversifieerd (onder andere speelzones en ruimten voor adolescenten zouden moeten worden ontwikkeld). Vermindering van het vandalisme in het algemeen en in het bijzonder in de parken.
	Duurzame voeding	<u>Diagnose</u> Binnen de perimeter zijn geen moestuinen gelegen (alleen enkele containers op de binnenplaats van het collectief alpha). Aan de rand van de perimeter daarentegen lopen enkele initiatieven (La Rue vzw, de tuinen Majorelle en de moestuin van de sociale woningen in de Jacquetwijk) <u>Alternatief 0</u> [In afwachting van bevestiging] In het kader van de uitwerking van het renovatieprogramma van het Fonderiepark kunnen verschillende ruimten worden bestemd voor stadslandbouw.		0		Het ontwikkelen van voedings- en/of stadslandbouwprojecten binnen de perimeter zou een troef zijn voor de wijk en kan ook de bevolking sensibiliseren.

Welzijn	<u>Diagnose</u> Op het vlak van welzijn worden er binnen de perimeter een aantal vaststellingen gedaan: - De algemene perceptie van de wijk is globaal gezien negatief. - Kinderen en jongeren wijzen op het feit dat de weinige ruimten vaak vuil en verouderd zijn. Daarbij komt dat de nieuwe ruimten niet voldoen aan hun behoeften. - Het ontevredenheidsgevoel over de netheid is algemeen. Verschillende factoren lijken daartoe bij te dragen: overlast, maar ook een ophalingsysteem dat niet erg efficiënt is. Kwantificatie en lokalisatie van de illegale stortplaatsen? - Binnen de perimeter bestaan grote verschillen in de perceptie van de ruimte: veel (jonge) vrouwen voelen zich zeer onveilig. Ze verwijzen onder meer naar de vele struiken in bepaalde parken die dealers aantrekken. - "Neerwaartse spiralen" in bepaalde openbare ruimten: op sommige plaatsen worden allerhande zaken gedeald waardoor een deel van de bevolking er liever weg blijft (daardoor komen er meer nog meer dealers en verdwijnt grotendeels de sociale controle). De dealers veroorzaken ook verschillende vormen van overlast (nachtelijk lawaai, vandalisme). - De slechte woonomstandigheden hebben ene rechtstreeks effect op het welzijn en de gezondheidstoestand van de bevolking. - Op sommige plaatsen onvoldoende openbare verlichting. <u>Alternatief 0</u> /		0		Belangrijk is om de openbare ruimte zo in te richten dat er sociale controle mogelijk is en het onveiligheidsgevoel wordt verminderd. Ook de netheid van de openbare ruimten moet worden verbeterd. Een andere uitdaging is de ontwikkeling van koelte-eilanden om het thermisch comfort in de openbare ruimte te verbeteren.
Creëren van symbolische bakens en stedelijk landschap	<u>Diagnose</u> De wijk maakt deel uit van de eerste stadskroon van het Gewest en ligt dicht bij het centrum daarvan en het kanaal. Het industriële verleden van de wijk is nog duidelijk te zien in het stadswefsel: ondanks aanzienlijke afbraakwerken resten er nog tal van industriële gebouwen in het landschap. In een dicht stadswefsel ligt deze perimeter in een stadsdeel dat wordt begrensd door sterke fysieke grenzen: in het oosten het kanaal van Brussel, in het westen de spoorweg en in het noorden de Leopold II-laan. Binnen de perimeter zelf daarentegen zijn er geen sterke fysieke grenzen. Verschillende centraliteiten (Zwarte Vijversplein, Al Moutquine-moskee, Huis van Culturen en Sociale Samenhang), die weinig met elkaar te maken hebben, creëren een gebrek aan ruimtelijke homogeniteit en dragen niet bij tot een coherente wijkdynamiek. Binnen de perimeter liggen slechts weinig emblematische gebouwen van de gemeente, al zijn een aantal gemeentelijke diensten of grotere openbare ruimten niet ver van de perimeter gelegen. Toch dragen enkele interessante elementen bij tot het historisch en cultureel erfgoed: de Fonderie, het Huis van Culturen en Sociale Samenhang, het art decogebouw van bioscoop Forum (nu een meubelwinkel), het gemeentelijk museum MoMuse,... Het Zwarte Vijversplein wordt momenteel gezien als een grens tussen de twee perimeters van het DWC, terwijl het eigenlijk een echte spil zou moeten zijn: Boucherie El Attari (illegale bezetting) en de bandengarage dragen niet bij tot dat gevoel. Op de binnenplaats van de Fonderie staat een merkwaardige boom. <u>Alternatief 0</u> Het Zwarte Vijversplein zou in het kader van het SVC 6 moeten worden heraangelegd.		+		De herwaardering van de erfgoedelementen (onder meer het Fonderiepark en het Zwarte Vijversplein) is een uitdaging voor de wijk. Er moet daarbij niet worden gestreefd naar een behoud "als dusdanig", maar naar een reële herwaardering van de elementen, rekening houdend met de nieuwe gebruikswijzen van de ruimten en met de duurzaamheid.

Thema	criterium	Samenvatting van de diagnose en Alternatief 0	Evaluatie diagnose	Alternatief 0	Referentiebalans	Belangrijke uitdagingen van de referentiebalans en opportuniteiten verbonden aan de perimeter
Voorzieningen	Kinderopvang	<u>Diagnose</u> De perimeter kampt met een gebrek aan kinderopvangplaatsen (0,25 plaatsen per kind jonger dan drie jaar, tegenover een gewestelijk gemiddelde van 0.38 plaatsen). Slechts twee crèches liggen binnen de perimeter (28 plaatsen in het MCAE en 36 plaatsen in La Porte Verte). Ook in het Huis van Culturen en Sociale Samenhang wordt kinderopvang georganiseerd (Court'échelle). De perimeter omvat 4 scholen en 5 scholen liggen in de onmiddellijke buurt, maar toch is er in de wijk een tekort aan schoolopvangplaatsen (voor alle leeftijden) <u>Alternatief 0</u> /		0		Kinderopvang blijft een globale uitdaging die ook toepasbaar is op lokale schaal.
	Andere voorzieningen (gezondheid / sociaal / cultureel / vrije tijd)	<u>Diagnose</u> <i>Sport:</i> In en rond de perimeter zijn er verschillende parken met sportvoorzieningen, maar toch is de sociale vraag naar dergelijke voorzieningen groter dan het aanbod. - de verschillende parken omvatten enkele collectieve sportterreinen en enkele fitnessvoorzieningen, maar het ontbreekt aan plaatsen - zowel binnen als buiten - waar mensen vrij kunnen sporten, waar er geen vaste uurroosters gelden en waar geen inkomgeld moet worden betaald. - Enkele privéstructuren bieden sportactiviteiten aan tegen betaling <i>Cultuur:</i> Het cultuuraanbod is gediversifieerd. Er zijn: - Musea: MoMuse, La Fonderie,... - De Academie voor Tekenen en Visuele Kunsten - Verschillende vzw's voor culturele promotie - de openbare bibliotheek van Molenbeek - de ludotheek Daarnaast tellen we enkele structuren bestemd voor de jongeren: vzw La Renaissance, Formation Insertion Jeunes, vzw Les Erudits, het jeugdhuis, Centrum West, ... <i>Sociaal:</i> - Een sociaal restaurant. - het OCMW van Sint-Jans-Molenbeek, het wijkhuis Bonnevie, vzw La Rue, Centrum West, het Huis van Culturen en Sociale Samenhang, verschillende vzw's die werken met een kansarm publiek. <i>Gezondheid</i> Grote gezondheidscentra ontbreken binnen de perimeter, maar er zijn wel 6 kleine medische buurtcentra. <u>Alternatief 0</u> Het schoolcontract 'Toots-Thielemans' heeft niet rechtstreeks betrekking op de perimeter, maar biedt een mogelijke synergie met het DWC (veel inwoners van de wijk frequenteren de zone van de school). In dat kader zal de schoolomgeving rustiger worden gemaakt en worden heraangelegd, zal de openbare verlichting worden verbeterd, zullen er sportinfrastructuren worden ontwikkeld, enz.		+		Op het vlak van sport moeten er verschillende structuren worden ontwikkeld waaronder straatvoorzieningen die op ieder ogenblik gratis toegankelijk zijn voor verschillende publieksgroepen. Gezien het gebrek aan ontmoetingsplaatsen moet ook worden nagedacht over een makkelijke toegang tot de verschillende bestaande diensten en infrastructuur in de onmiddellijke buurt van de perimeter die deels kunnen beantwoorden aan de huidige vraag.

Thema	criterium	Samenvatting van de diagnose en Alternatief 0	Evaluatie diagnose	Alternatief 0	Referentiebalans	Belangrijke uitdagingen van de referentiebalans en opportuniteiten verbonden aan de perimeter
Leefmilieu	Luchtverontreiniging	<u>Diagnose</u> Het drukke autoverkeer heeft een negatief effect op de luchtkwaliteit (met name op de fijnstofconcentratie). Tijdens de spitsuren vertoont de perimeter globaal gezien vrij hoge black-carbonconcentraties (tussen 2 en 3 µg/m³), maar op sommige verkeersaders is deze concentratie even hoog als op de grote gewestwegen (>6µg/m³). <u>Alternatief 0</u> /		0		Luchtvervuiling is een globale uitdaging voor Brussel die op alle mogelijke niveaus moet worden behandeld. De uitdaging is hier dus niet anders dan elders: ontwikkeling van het gebruik van de fiets en het openbaar vervoer, beperkingen voor de auto (verkeer en parkeren) in het kader van het plan Good Move, minder vervuilende warmteproductie, aanplanten van bomen,... Via renovatie van de bebouwing en de verbetering van de energie-efficiëntie van de gebouwen kunnen de lozingen van de verwarmingssystemen in de lucht worden verminderd. Om ook de indirecte emissies te verminderen, moet aandacht worden besteed aan de levenscyclus van de gebruikte materialen.
	Watercyclus	<u>Diagnose</u> De gemeente Molenbeek staat bekend om haar verschillende waterlopen die haar grondgebied hebben getekend. Vandaag is de bodem echter zeer ondoorlatend en is geen enkele waterloop meer zichtbaar. De enige resterende waterpunten zijn de kleine vijvers van het Marie-Josépunten in het zuidwesten van het grondgebied. De wijk is op sommige plaatsen zeer ondoorlatend, met huizenblokken die voor 73% bebouwd zijn (gewestelijk gemiddelde: 48%, gemiddelde in de arme sikkel: 75-80%) en binnenterreinen van huizenblokken die voor 85.22% verhard zijn. De wijk ligt in een gebied met een vrij lage topografie. Gecombineerd met een hoge bezettingsgraad zorgt dit voor een verhoogd overstromingsrisico. Vooral langs de as Zwarte Vijvers - Piersstraat is het overstromingsrisico hoog. <u>Alternatief 0</u> /		0		Er moet zoveel mogelijk oppervlakte doorlatend worden gemaakt en ter hoogte van de gebouwen moet meer natuur worden voorzien (groendaken, groengevels verbonden met de bodem, onthaal van fauna...).
	Groen en blauw netwerk	<u>Diagnose</u> De perimeter ligt in een prioritair vergroeningsgebied volgens het GPDO. De as boven de metro, tussen het kanaal en de Zwarte Vijvers, is in theorie een groene continuïteit maar wordt in die zin weinig benut. De meeste openbare ruimten zijn verhard en dragen dus niet bij tot het groene netwerk. Er zijn tal van beboomde wegen, die echter geen optimale ontwikkeling van de bomen mogelijk maken. Het Bonneviepark en het Fonderiepark liggen in een verbindingsgebied van het Brusselse ecologische netwerk. <u>Alternatief 0</u> Aanleg van een deel van het Zwarte Vijversplein.		0		De toestand lijkt gunstig voor een bezinning rond het blauwe en groene netwerk en een goed waterbeheer (met name het beheer van regenwater).
	Fauna en flora	<u>Diagnose</u> Binnen de perimeter is er een sterke aanwezigheid van fauna. De soorten frequenteren vooral gebouwen om er de nacht door te brengen. Het gaat vooral om vogels en vleermuizen. In de wijk is een groep "Moineaux 1080" actief. In de perimeter treffen we globaal gezien slechts zeer weinig groen aan: de hoogste BCO-waarde per huizenblok in de wijk is 0,35, maar heeft betrekking op het huizenblok van het Fonderiepark. In de rest van de wijk zijn er grote verschillen tussen de huizenblokken: 0,05 voor de zeer dichtbebouwde huizenblokken van het centrum en een iets hogere score voor bepaalde huizenblokken in het zuiden, nabij het Fonderiepark, met waarden van 0,1 tot 0,2. De helft van de straat is beboomd, wat bijdraagt tot de vorming van ecologische corridors. De boomspiegels zijn in het algemeen klein en zeer verdrukt, wat een optimale ontwikkeling van de bomen in de weg staat. <u>Alternatief 0</u> /		0		De openbare ruimten moeten maximaal worden vergroend om het ecologisch netwerk te ontwikkelen en fauna en flora aan te trekken. Ook het hemelwater kan dan op een meer natuurlijke manier worden beheerd (laanbomen met boomspiegels, parkstraten, vergroening van verlaten mobiliteitsruimten...) en het microklimaat kan worden geregeld (minder hitte-eilanden...).

Geluids- en trillingscomfort	<u>Diagnose</u> De Zwarte Vijverswijk wordt gekenmerkt door een evenwicht tussen woongebieden en gemeenschapsplaatsen die potentieel lawaaiër kunnen zijn. Een aantal infrastructures, activiteiten of andere productie/economische plaatsen kunnen geluidshinder genereren. De hoogste geluidsniveaus worden echter gemeten op de zeer drukke verkeersaders: - De Gentssesteenweg en het Zwarte Vijversplein scoren vanwege het verkeer bijzonder slecht op het vlak van geluidshinder: er worden waarden gemeten van meer dan 70 dB(A). - De Piersstraat is een zwart punt op het vlak van verontreiniging (de geluidsniveaus bedragen er meer dan 75 dB(A)). Dat heeft waarschijnlijk te maken met een 'canyoneffect'. In de smalle straat met vrij hoge gebouwen wordt het geluid versterkt. - Een frappante vaststelling is ook dat de assen Vierwindenstraat/Piersstraat en Merchtemsesteenweg en Olifantstraat/Paalstraat/Schoolstraat enorm lijden onder het verkeerslawaai (met geluidsniveaus boven de 70 dB(A)). Langs deze assen zijn verschillende scholen gelegen. - In de perimeter rijden geen trams en de bussen zijn geconcentreerd in de zones met veel autoverkeer. Het openbaar vervoer draagt dus niet bijzonder bij tot de problematiek - De huizenblokken Bonnevie/Piers en Vierwinden/Delaunoy zijn erken als te beschermen geluidscomfortzones, terwijl bijna de hele wijk wordt beschouwd als een te creëren geluidscomfortzone. <u>Alternatief 0</u> De uitwerking van het plan Good Move zou ook het verkeersgeluid in de wijk verlagen. De wijk is opgenomen in de prioritaire CLM van het Gewest of de gemeente die eind 2021 van start zullen gaan.		0		De vermindering van de autodruk zal in het algemeen ook het lawaai binnen de site verminderen. Door hoogwaardige kleine openbare ruimten en stiltegebieden te creëren, kan de frequentatie en bijgevolg ook de geluidshinder worden verminderd.
Energie	<u>Diagnose</u> Het feit dat de gebouwen oud zijn, is niet bevorderlijk voor dit criterium. <u>Alternatief 0</u> /		0		Renovatie is een uitdaging voor alle gebouwen van de wijk.
Bodem, ondergrond	<u>Diagnose</u> De bodem binnen de hele perimeter bestaat uit zand en klei van Kortrijk. Vanwege het industriële verleden van de wijk zijn heel wat percelen opgenomen in de inventaris van de bodemtoestand. De ondoorlatendheid van de wijk is bijzonder hoog: de meeste openbare ruimten zijn volledig verhard. Hetzelfde geldt voor de huizenblokken. De wijk is gelegen in de Zennevallei en heeft een vlakke topografie. <u>Alternatief 0</u> /		0		Bij de ontwikkeling van projecten moet bijzondere aandacht worden besteed aan bodemverontreiniging en bodemkwaliteit (vooral als het gaat om projecten voor openbare groene ruimten). Voor het programma van het DWC moet worden nagegaan of de potentieel bruikbare percelen al dan niet behoren tot een van de categorieën van de bodemtoestand. Afhankelijk daarvan wordt in de projectfiche en in de Good Soil-strategie van bij het begin rekening gehouden met deze problematiek.
Hulpbronnen	<u>Diagnose</u> In de wijk ontbreekt het aan een repair café of aan bedrijven die bekend staan om hun circulariteit. Netheid is een globale problematiek die zich ook lokaal voordoet. <u>Alternatief 0</u> /		0		Aan de ene kant moet het thema worden beschouwd in het licht van alle projecten samen, ongeacht of het gaat om renovatie of om de link tussen bedrijven, verenigingen, projectoproepen, enz. Aan de andere kant, gezien de netheids- en sluikestortproblematiek, is sensibilisering tot reparatie en recyclage zinvol.
Klimaatverandering en veerkracht	<u>Diagnose</u> De vergroening van de wijk bedraagt ongeveer 15% (Bomenplan). De hele perimeter is gelegen in een 'warme zone' zonder koelte-eilanden (met uitzondering van het Fonderiepark). De helft van de straten is beboomd, wat positief bijdraagt tot de vorming van ecologische corridors. <u>Alternatief 0</u> /		0		De ontwikkeling van de natuur biedt ook mogelijkheden om de leefomgeving in de wijk te verbeteren (speelpleinen in contact met de natuur, vergroening van de speelplaatsen van scholen, nieuwe groene ruimten, diversificatie van de beplantingen om geuren en kleuren te brengen in de wijk...) en de bevolking te sensibiliseren tot het milieu (voorbeeld van de groep "Moineaux 1080").

Thema	criterium	Samenvatting van de diagnose en Alternatief 0	Evaluatie diagnose	Alternatief 0	Referentiebalans	Belangrijke uitdagingen van de referentiebalans en opportuniteiten verbonden aan de perimeter
Mobiliteit	Bereikbaarheid met het openbaar vervoer	<u>Diagnose</u> De wijk wordt globaal gezien uitstekend bediend door het openbaar vervoer. De hele perimeter ligt op minder dan 250m van bushaltes en op minder dan 500m van metrohaltes. Metro: de halte Zwarte Vijvers bedient de lijnen 1 en 5 (het is een multimodale hub met een Villo!-station en bushaltes). Op minder dan 500m ten westen van de perimeter bevindt zich ook de halte Ossegem die de lijnen 2 en 6 bedient. Tram: in de buurt van de perimeter, ten zuiden ervan, loop lijn 82. Bus: lijn 89 (die na de toepassing van het Busplan van de MIVB zal worden vervangen door lijn 86) loopt in het midden van de perimeter. <u>Alternatief 0</u> De frequenties aan het Weststation zullen worden versterkt in het kader van het GEN, wat positief zal zijn voor de wijk.		0		Omdat de wijk al uitstekend wordt bediend, komt het er vooral op aan om de toegang te verbeteren voor alle publieksgroepen (ook voor PBM), evenals de netheid aan de haltes.
	Gemotoriseerd verkeer	<u>Diagnose</u> Op de grote verkeersaders langs de perimeters is de verkeerslast bijzonder hoog. De as Gentssteenweg, Zwarte Vijversplein en Piersstraat is regelmatig verzadigd. Op alle verkeersaders van de perimeter geldt zone 30. De auto blijft een belangrijke sociale merker in de wijk en is in de openbare ruimte alomtegenwoordig. De motorisatiegraad van de huishoudens in 2019 is vrij laag (0,41). De parkeerplaatsen voor auto's nemen heel wat openbare ruimte in in de wijk. We tellen 904 parkeerplaatsen (vooral in de groene zone) en de bezettingsgraad is bijzonder hoog. Het parkeeraanbod buiten de openbare weg wordt geraamd op ongeveer 500 plaatsen. De druk op de openbare ruimte is dus hoog. Het kruispunt waar de meeste ongevallen gebeuren, is het kruispunt van de Gentssteenweg met de Paalstraat dat is ingedeeld als prioriteit 2. Andere ongevalgevoelige zones liggen vooral op deze Gentssteenweg en met name op het Zwarte Vijversplein. De verkeersproblemen op de Gentssteenweg houden voor een groot deel verband met de leveringen (dubbele rijen omdat de leveringszones niet worden gerespecteerd...). <u>Alternatief 0</u> Het plan Good Move plaatst de hele wijk in het wijknet, wat de verkeersdruk aanzienlijk zal verlichten. Ook de Gentssteenweg heeft dat statuut (deklassering ten opzichte van het plan Iris II), maar moet nog in die zin worden aangelegd. Bij de heraanleg van het Zwarte Vijversplein zullen heel wat bestaande parkeerplaatsen worden geschrapt (maar een compensatie wordt voorgesteld in het kader van het SVC).		0		De uitvoering van het plan Good Move via des CLM (voor de wijk voorzien in 2021-2022) zal de verkeersdruk in de wijk verlichten. De vermindering van de impact van het parkeren, een gevolg van het gebruik van de privéwagens (dat moet worden teruggedrongen), op de openbare ruimte is een reële uitdaging. De ruimte moet worden vrijgemaakt voor andere functies, maar tegelijk moet een voldoende parkeeraanbod worden behouden (ook buiten de openbare weg).

Fiets	<u>Diagnose</u> De Gentsesteenweg is de enige weg met een gemarkeerd fietspad. Binnen de perimeter zijn 2 Villo!-stations gevestigd, aan de rand ervan tellen we er 3. Momenteel zijn er 39 voorzieningen voor fietsparkeren in de openbare ruimte, goed voor 275 plaatsen in totaal. Dat aanbod volstaat echter niet, want 's nachts staan er heel wat fietsen geparkeerd in de openbare ruimte (78 binnen de perimeter bij de telling van BRAT in 2020). De huizen zijn vrij oud en bieden binnen doorgaans weinig plaats om meerdere fietsen (per huishouden) te parkeren. De wijk wordt omringd door 2 straten van de categorie Fiets Comfort (Delaunoystraat en Merchtemsesteenweg). <u>Alternatief 0</u> De perimeter wordt begrensd door 2 geplande fiets-GEN: één langs lijn 28, een rocaderoute, en één langs de Leopold II-laan die vanuit het noorden van de perimeter rechtstreeks naar het centrum leidt.		+		De fiets heeft de laatste jaren al aan populariteit gewonnen, maar de recente situatie als gevolg van Covid 19 heeft die tendens nog versterkt. De kwestie van het fietsparkeren (op en buiten de openbare weg, ook voor bakfietsen) voor de bewoners is een uitdaging voor de wijk. Om een optimale ontwikkeling van het fietsen in de praktijk mogelijk te maken, moet ook rekening worden gehouden met de nood aan verkoop- en reparatiediensten.
Voetgangers/PBM	<u>Diagnose</u> Dankzij recente renovaties verkeren de openbare ruimtes in vrij goede staat. De perimeter omvat verschillende ongevalgevoelige zones, waarvan één met prioriteit 2. <u>Alternatief 0</u> De gemeente beschikt over een GMP dat toelaat om de voetgangers/PBM-strategie binnen de perimeter te coördineren.		0		Er zou een globale, geprioriseerde ontwikkelingsstrategie moeten worden ontwikkeld met infrastructuur die de modal shift naar actieve mobiliteit bevordert (met bijzondere aandacht voor PBM).
Alternatieven voor de auto	<u>Diagnose</u> In de onmiddellijke omgeving van de perimeter bevinden zich twee Cambio-stations (op ongeveer 10min lopen voor de hele perimeter). Binnen de perimeter zijn drie Villo!-stations gelegen. <u>Alternatief 0</u> /		0		In het kader van een globaal beleid zouden er mobiliteitsdiensten moeten worden ontwikkeld om de modal shift van de personenwagen te bevorderen (bijvoorbeeld door een hub te ontwikkelen waar alternatieve oplossingen kunnen worden getest).

PHASE 2 :

Milieueffectbeoordeling van het DWC-programma

1. Iteratief proces

De tweede fase van het MER werd gerealiseerd volgens het hierna volgende proces:

- Vóór de uitwerking van het ontwerpprogramma kwamen het studiebureau van het MER en het studiebureau belast met de opmaak van het programma samen tijdens een werkvergadering om de conclusies van de referentiebalans van het MER te bespreken. Het bureau van het programma kon zo in zijn ontwerpprogramma de grote milieu-uitdagingen en de opportuniteiten opnemen.
- Het programma werd onderworpen aan een algemene analyse volgens de milieucriteria die werden bepaald in fase 1. Op basis van de opmerkingen en aanbevelingen die uit deze analyse naar voor kwamen, konden de projectfiches worden aangepast.

De hierna volgende documenten analyseren het ontwerpprogramma zoals het eruit ziet na deze twee etappes. De al bestaande opmerkingen en aanbevelingen van het studiebureau werden enerzijds opgenomen in de ontwikkelingsdynamiek van de projecten en anderzijds in de verschillende projectfiches van het programma. Dat vergemakkelijkt de taak van het bestuur belast met de opmaak van de bijzondere bestekken van de verschillende projecten.

2. Structurering van fase 2

Deze analyse is opgebouwd als volgt:

- . [Document 5](#) : voorstelling van het ontwerpprogramma van het Duurzaam Wijkcontract
- . [Document 6](#) : Analyse van de overeenstemming tussen de doelstellingen van het ontwerpprogramma en de doelstellingen van de plannen en programma's die relevant zijn voor de perimeter
- . [Document 7](#) : Milieuanalyse van het ontwerpprogramma

De milieuanalyse van het ontwerpprogramma wordt gerealiseerd per thema en per criterium zoals bepaald in fase 1, volgens de hierna volgende principes :

Maatregel	Beschrijving
Effect	Beschrijving van de effecten van de maatregel De effecten kunnen positief, neutraal of negatief zijn.
Impact / reikwijdte van de maatregel	De impact van de maatregel is - globaal als de maatregel een impact heeft op de volledige bevolking of oppervlakte van het project.- beperkt als de maatregel een impact heeft op slechts een deel (bv: een openbare ruimte, een huizenblok, een bevolkingsgroep, ...)
Permanentie / duur van het effect	De maatregel kan permanent of tijdelijk, omkeerbaar of onomkeerbaar zijn.

Voor elk criterium:

- gaan we na of de grote uitdagingen van de referentiebalans in aanmerking werden genomen
- benadrukken we de aandachtspunten of de eventuele negatieve effecten van het ontwerpprogramma
- formuleren we eventueel aanbevelingen die later in aanmerking kunnen worden genomen bij de redactie van de bestekken voor de operationele fase van het DWC.

3. Methodie van de effectenanalyse

De analysemethode is de volgende:

Gedetailleerde analyse

Aan elk project werd per criterium dat werd bepaald in fase 1 een score toegekend, volgens de effecten van het project :

+	Positieve effecten
o	Neutrale effecten / geen effecten
-	Negatieve effecten
?	Aandachtspunt voor het project

Voorbeeld: uittreksel uit de analysetabel van project 1.2

critères	Enjeux majeurs du bilan de référence et opportunités liées au périmètre	Incidences du projet 1.2		Recommandations pour le projet 1.2
Circulation motorisée	La mise en œuvre du plan Good Move via les CLM (qui n'est pas encore prévu pour le quartier) devrait aider à apaiser le quartier. La réduction de l'impact du stationnement sur l'espace public est un réel enjeu du quartier : libérer de l'espace pour d'autres fonctions tout en garantissant que les riverains puissent stationner à relative proximité de leur domicile (même hors voirie). Un des enjeux est aussi la mise en œuvre effective des limitations de vitesse à 30km/h.	Le public visé étant riverain et/ou adolescent, l'augmentation du trafic lié aux activités développées sur le site devrait être limité aux activités sportives (public cible moins local).	/!\	Evaluer les besoins en stationnement courte (Kiss&Ride) et moyenne durée pour les activités développées dans l'ilot et assurer le stationnement en fonction, afin d'éviter un report sur les rues adjacentes, déjà saturées et dont la capacité va diminuer avec les autres projets du CQD. Intégrer la réflexion sur une potentielle poche de stationnement, qui pourrait servir de compensation pour les autres projets du CQD, par exemple ceux relatifs à l'espace public (abords du parc victoria, rue jaquet), proches.
Vélo	Le vélo avait déjà le vent en poupe ces dernières années, mais la récente situation liée au Covid19 a encore renforcé la tendance. La question du stationnement vélo pour le public local est un enjeu du quartier.	Public local visé donc a priori augmentation du nombre de vélos accédant à l'ilot.	+	Installer un ou plusieurs espace(s) de stationnement qualitatif et en quantité suffisante pour vélos et vélos cargo pour desservir les nouvelles activités, en lien avec la Cyclostrade.

In alle tabellen van het MER, de effectenanalysetabellen zijn samengesteld uit:

- Twee kolommen nemen het thema en vervolgens het criterium
- Een kolom in de kleur die is toegekend in de referentiebalans (zie methodologie van fase 1)
- Een kolom met een beschrijving van de effecten van het project
- Een kolom met de score die wordt toegekend naargelang de effecten van het project

De specifieke aanbevelingen per project werden rechtstreeks opgenomen in de individuele projectfiches, zodat ze op het ogenblik van de projectoproepen kunnen worden geïntegreerd in de bestekken.

Samenvatting van de effecten

Document 7 geeft een samenvatting van de conclusies van deze analyses :

- In de vorm van een tekst die de belangrijkste effecten en aanbevelingen aangeeft per thema ;
- In de vorm van een overzichtstabel die per thema alle projecten en hun globale balans aangeeft. Ten opzichte van de evaluatie van elk criterium werd een balans opgemaakt naargelang het project het criterium verbetert, verslechtert of enkel kan verbeteren onder bepaalde voorwaarden. Deze balans per project hanteert de volgende kleurcode :

	Verslechtering van het criterium
	Aanbeveling of aandachtspunt
	Verbetering van het criterium
	Geen impact of minieme of neutrale impact

Uittreksel uit de algemene analysetabel

critères	Bilan de référence	1,1	1,2	1,3	1,4	1,5	2,1	3,1	3,2	3,3	3,4	3,5	3,6	4,1	4,2	4,3	5,1-5	5,6	6,1-2	CCL des impacts
Qualité civile		o	+	o	o	o	o	+	+	+	+	+	+	o	+	+	+	o	?	
Coopération internationale		o	+	+	o	o	o	+	+	+	+	o	o	+	o	o	o	o	o	
Accès à l'énergie		+	o	o	o	o	o	o	o	o	o	o	o	o	o	o	?	o	o	
Autres développement culturel / humain		o	+	+	o	+	o	o	o	o	o	o	o	o	o	o	?	o	?	
Cycle de vie		o	o	o	o	o	-	+	?	?	?	?	?	o	+	+	o	?	o	
Changements climatiques et énergie		o	?	o	o	o	o	+	?	?	?	?	?	o	+	+	o	o	o	

DOCUMENT 5 : PRÉSENTATION DU PROJET DE PROGRAMME ET DES PRINCIPALES ALTERNATIVES ÉTUDIÉES Erreur ! Signet non défini.

DOCUMENT 6 : ANALYSE DE LA CONCORDANCE DES OBJECTIFS AVEC LES PLANS ET PROGRAMMES Erreur ! Signet non défini.

DOCUMENT 7: ANALYSE DES INCIDENCES GLOBALES DU PROGRAMME DU CQD Erreur ! Signet non défini.

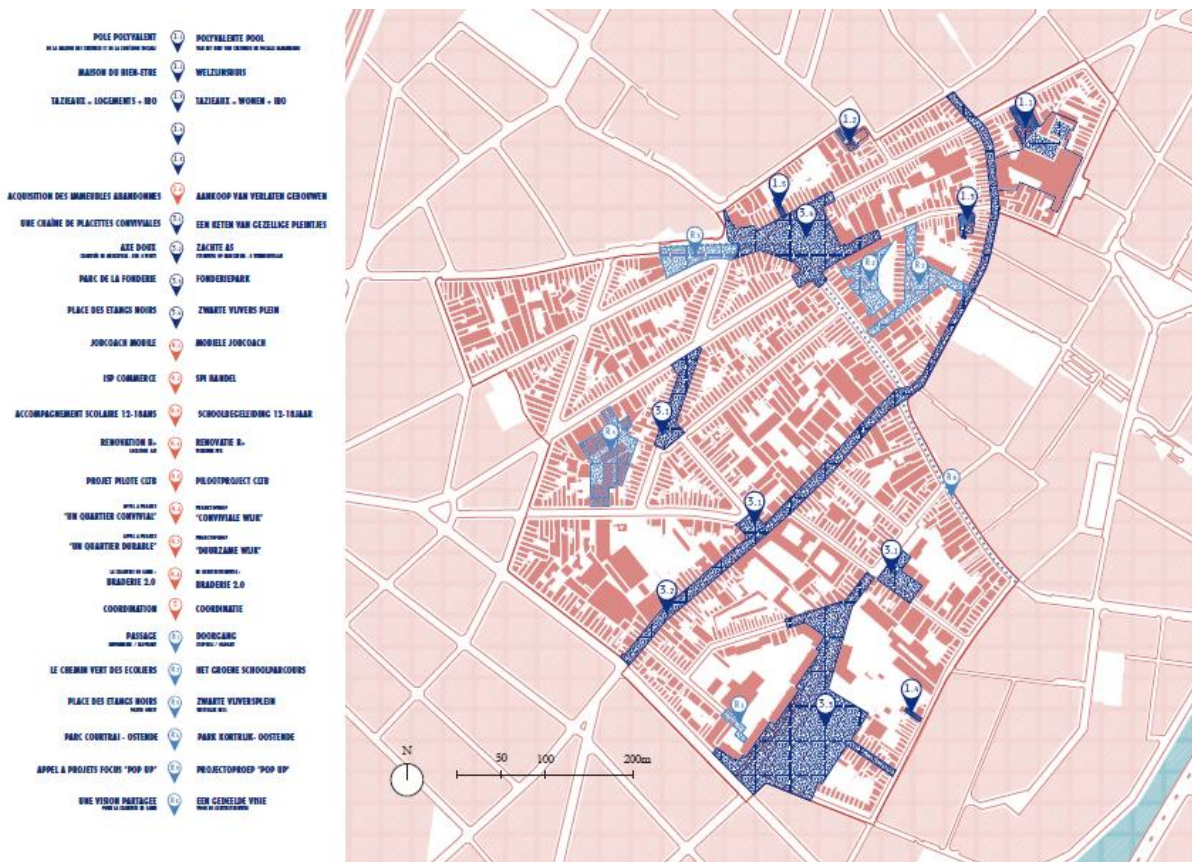
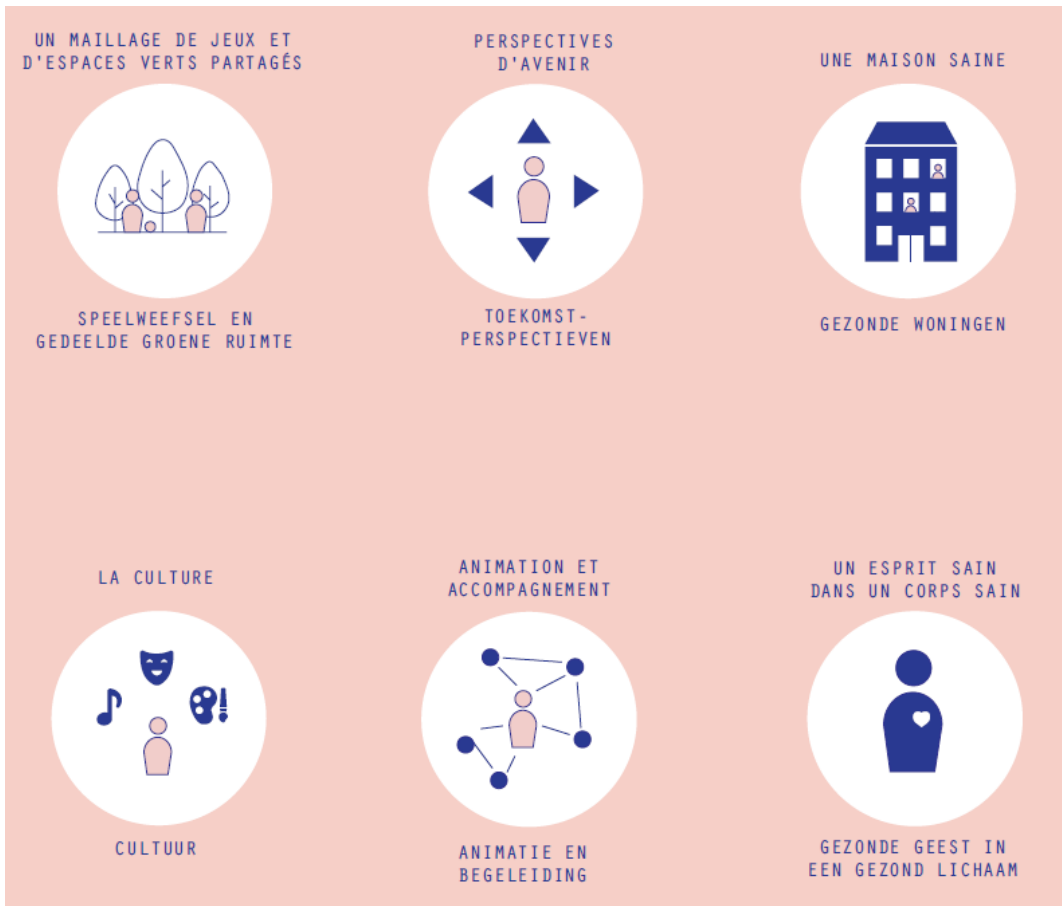
DOCUMENT 5 : PRESENTATIE VAN HET ONTWERP-PROGRAMMA

De grote principes van het ontwerpprogramma

Op basis van de uitdagingen die werden geïdentificeerd in de diagnose en de gesprekken met burgers, konden de volgende transversale doelstellingen van het ontwerpprogramma worden bepaald:

- De schooluitval verminderen
- Drugs bestrijden
- Geestelijke gezondheid
- Permanente participatie
- Een passie ontwikkelen
- Werkgelegenheid en inkomen
- Economisch dynamisme en productie
- Kinderarmoede bestrijden
- Ontmoetingen stimuleren
- Het verenigingsleven promoten
- Gezonde voeding
- Het gratis sportaanbod uitbreiden
- De digitale kloof bestrijden
- Betaalbare woningen
- Ongezonde woningen bestrijden
- Volledige toegankelijkheid
- Genderverschillen (in de openbare ruimte)
- De ecologische voetafdruk van de auto verkleinen
- De groene wandeling voor scholieren
- Gevarieerde speelpleinen
- Het groene netwerk versterken

Ter herinnering: het ontwerpprogramma moet voldoen aan de ordonnantie betreffende de duurzame wijkcontracten (creëren van woningen....).

Ontwerpprogramma © PTA

De projecten

Woningen

Bouw of renovatie van 16 tot 19 betaalbare en toegankelijke woningen van vernieuwende typologieën:

- Project 1.3 – bouw van 5 à 6 betaalbare woningen volgens het model van de CLTB;
- Project 1.6 – een twaalfstal in verval geraakte en/of leegstaande gebouwen die in aanmerking komen voor renovatie of nieuwbouw (niet-limitatieve lijst).

Bovendien voorziet het programma in een dienstverlening aan eigenaars op voorwaarde dat ze het beheer van de verhuring van hun woning overlaten aan een SVK (doel: 7 woningen - project 4.4) en in renovatiesteun (met premies en tenlasteneming van de renovatie) volgens het model van de CLTB voor 4 à 5 pilootwoningen, om de renovatie van de woningen in de wijk te bevorderen (project 4.5).

Enkele betrokken gebouwen – project 1.3 links en 1.6 rechts © PTA

Voorzieningen

2 voorzieningen voor jonge kinderen, jongeren, 'vergeten' publieksgroepen (jonge meisjes) en talrijke wijkverenigingen:

- Project 1.1 – Polyvalente pool (HCSS)
- Project 1.2 – Welzijnshuis

Betrokken gebouwen – project 1.1 links en 1.2 rechts © PTA

Openbare ruimten

3 ingrepen in de openbare ruimte:

- Project 3.1 – Aanleg van een 'aaneenschakeling van gezellige pleintjes' om er groene ruimten en speelruimten te ontwikkelen in een continuïteit: Vierwinden/Kortrijk, Paal/Kolom, Karper
- Project 3.2 – Gedeeltelijke heraanleg van de Merchtemsesteenweg en de Vierwindenstraat als een zachte as
- Project 3.3 – Heraanleg van het Fonderiepark met groene ruimten, sport- en ludieke infrastructuur om de verbinding met het Museum van Industrie en Arbeid te verbeteren, met culturele en vrijetijdsruimten, moestuinen, ... een pleintje voor de school Klimpaal en heraanleg van de tuinen voor de Molenbeekse Haard en in de Olifantstraat.
- Project 3.4 – Heraanleg van het Zwarte Vijversplein tot een beplante, verkeersluwe en comfortabele zone met geïntegreerd beheer van het regenwater.

Verkeersluwe wijk

De wijk zal vooral verkeersluw worden gemaakt via project 3.2: de aanleg van een zachte as op de Merchtemsesteenweg en in de Vierwindenstraat, ten behoeve van de zwakke weggebruikers en om de vergroening van een ecologische corridor te bevorderen.

Ook project 3.1 draagt bij tot een verkeersluwe wijk door de zachte mobiliteit te bevorderen, terwijl project 3.4. op het Zwarte Vijversplein de ecologische voetafdruk van de auto in de openbare ruimte vermindert.

De opeenvolging van gebruiksvriendelijke pleinen in project 3.1 heeft ook tot doel openbare groene ruimten te creëren die het Zwarte Vijversplein op een continue manier verbinden met het Gieterijpark.

Project 4.8 voorziet in een duurzaamheidsgerichte 'braderie 2.0' op de Gentsesteenweg, elke eerste zaterdag van de maand. Om de geplande activiteiten mogelijk te maken, zal de rijweg tijdelijk worden afgesloten voor auto's: bezoekers en bewoners zullen dit autovrije gebied tijdens de braderie kunnen ontdekken (waarmee een eerste stap wordt gezet naar een mentaliteitsverandering ten aanzien van toekomstige mobiliteitsontwikkelingen).

Ontwikkeling van de lokale verenigingen

Het programma voorziet in verschillende sociaaleconomische acties die de socioprofessionele integratie, de vermindering van de schooluitval en sociale cohesie nastreven, dit in samenwerking met de lokale spelers en verenigingen:

- Project 4.1 – Buurtjobcoach voor de jongeren: "NEED"
- Project 4.2 – SPI Handel die stage-, opleidings- en tewerkstellingsmogelijkheden in de handel biedt aan werkzoekenden
- Project 4.3 - Schoolbegeleiding van 12-18-jarigen om de schooluitval te verminderen en de schoolintegratie te bevorderen
- Project 1.2 – op lange termijn, na de bouw van het gebouw, is een van de doelstellingen van de operatie het organiseren van inloopsessies, educatieve en psychologische ondersteuning in het Huis van welzijn, met meisjes/vrouwen als doelgroep (het CQD financiert de bouw van het gebouw, maar niet de sociaal-economische operatie die daarop zal volgen, aangezien deze buiten de tijd zal vallen).

Openbare projecten

Het DWC zal budgetten ter beschikking stellen voor projectoproepen rond de thema's gezelligheid (operatie 4.6) en duurzaamheid (operatie 4.7) om tijdens de hele duur van het DWC verschillende projecten te financieren die voldoen aan de criteria die zijn vastgelegd in de overlegcommissies.

DOCUMENT 6 : ANALYSE VAN DE OVEREENSTEMMING VAN DE DOELSTELLINGEN MET DE PLANNEN EN PROGRAMMA'S

Eerst en vooral zullen we in deze tweede fase nagaan of de doelstellingen en projecten van het programma van het DWC in overeenstemming zijn met de geldende plannen en programma's die relevant werden geacht voor het gebied en de uitdagingen die werden bepaald in fase 1.

Voor elk weerhouden plan/programma zullen we in de hierna volgende studie nagaan of de doelstellingen en het programma van het DWC overeenstemmen met diegene die werden bepaald.

Plannen en programma's	Relevantie voor het DWC
Internationale plannen	
Europese Strategie Duurzame Ontwikkeling (EU-SDS) - 2006	Nee, ingebouwd in de lagere plannen
Europa 2020-strategie voor intelligente, duurzame en inclusieve groei	Nee, ingebouwd in de lagere plannen
Biodiversiteitsstrategie 2020 (2011)	Nee, ingebouwd in de lagere plannen
Europese richtlijn inzake de instandhouding van de natuurlijke habitats en de wilde fauna en flora (Directive Natura 2000) - 1992	Nee, ingebouwd in de lagere plannen
Nationale plannen	
Federaal Plan voor Duurzame Ontwikkeling (voorontwerp FPDO) 2009-2012	Nee, ingebouwd in de lagere plannen
Gewestelijke plannen	
Gewestelijk Plan voor Duurzame Ontwikkeling (GPDO) - 2018	Ja
Demografisch gewestelijk bestemmingsplan (demografisch GBP) - 2013	Ja
Gewestelijke Stedenbouwkundige Verordening - 2006	Nee
Brussels Wetboek van Lucht, Klimaat en Energiebeheersing (BWLKE) - 2013	Nee
Huisvestingsplan - 2008	Nee
QUIET.BRUSSELS plan - 2019	Ja
Hulpbronnen- en Afvalbeheerplan - 2018	Ja
Natuurplan - 2016	Ja
Waterbeheersplan (WBP 2) - 2016-2021	Ja
Gemeentelijke plannen	
Gewestelijk Plan voor Duurzame Ontwikkeling (GPDO) - 2018	Ja

Bijzondere bestemmingsplannen (BBP's)	Nee
Agenda 21 – Klimaatactieprogramma 2012	Nee (niet/weinig geïmplementeerd).
Gemeentelijk Mobiliteitsplan (GMP) - 2011	Nee (oud, zal moeten worden geactualiseerd na het plan Good Move)
Gemeentelijk Parkeeractieplan (GPAP) - 2015	Nee (oud, zal moeten worden geactualiseerd na het Gewestelijk Parkeerbeleidsplan)

Analyse

Les pages suivantes reprennent, pour chaque Plan/Programme analysé, une fiche décrivant ses aspects/objectifs/mesures en lien avec le CQD, puis une analyse de la concordance du projet de programme du CQD avec ceux-ci.

Gewestelijk Plan voor Duurzame Ontwikkeling GPDO - 2018

Schaal

Schaal

Relevante doelstellingen voor het DWC

De volgende lijst bevat de ontwikkelingspijlers en de overeenstemmende strategieën waaraan het programma van het DWC moet beantwoorden:

- *Pijler 1: het grondgebied mobiliseren om de basis van de territoriale ontwikkeling vast te leggen en nieuwe wijken te ontwikkelen:*
 - *Strategie 1: vastgoedpotentieel en vastgoedreserves mobiliseren*
 - *Strategie 2: Een beheerste verdichting voorstellen*
 - *Strategie 3: Toekomstige beleidsdaden voor de sociale huisvesting in Brussel*
- *Pijler 2: Het grondgebied mobiliseren om een aangename, duurzame en aantrekkelijke leefomgeving te ontwikkelen:*
 - *Strategie 1: voorzieningen als ondersteuning van het dagelijkse leven*
 - *Strategie 2: openbare ruimte en groenvoorzieningen als ondersteuning van de kwaliteit van de leefomgeving*
 - *Strategie 3: zorgen voor een beter evenwicht tussen de wijken*
 - *Strategie 4: het stedelijk erfgoed beschermen en in de kijker plaatsen als drager van identiteit en aantrekkelijkheid*
 - *Strategie 5: het natuurlijke landschap versterken*
 - *Strategie 6: het natuurlijke erfgoed in het Gewest beschermen en verbeteren*
- *Pijler 3: Het grondgebied mobiliseren voor de ontwikkeling van de stedelijke economie*
 - *Strategie 3: de buurteconomie en de lokale werkgelegenheid ondersteunen*

De hele perimeter is opgenomen als Stadsvernieuwingsgebied (SVG), goedgekeurd in 2016 (en herzien in 2019 voor de nieuwe ZRU die sinds januari 2020 van toepassing is). Het prioritaire stadsvernieuwingsgebied beantwoordt aan het principe om steunmaatregelen en programma's te concentreren (o.m. DWC, SVC, Stadsbeleid, renovatiepremies en premies voor de verfraaiing van de bebouwing, zone van economische uitbouw in de stad, ...) zodat gebieden in moeilijkheden kunnen profiteren van de overheidsinvesteringen.

Volgens het GPDO ligt de perimeter ook in een *prioritaire vergroeningszone*, wat impliceert dat in de wijk nieuwe groene ruimten moeten worden gecreëerd, met name door de herwaardering van restgebieden, binnenterreinen van huizenblokken, daken, gevels, enz. en door nieuwe openbare parken aan te leggen bij de stedelijke renovatie van de grote strategische gebieden.

In het noorden van de perimeter identificeert het GPDO bovendien een groene continuïteit die het speelplein Bonnevie via de Ganshorenstraat, de Weversstraat en de Schmitzstraat verbindt met het Sippelbergstadion.

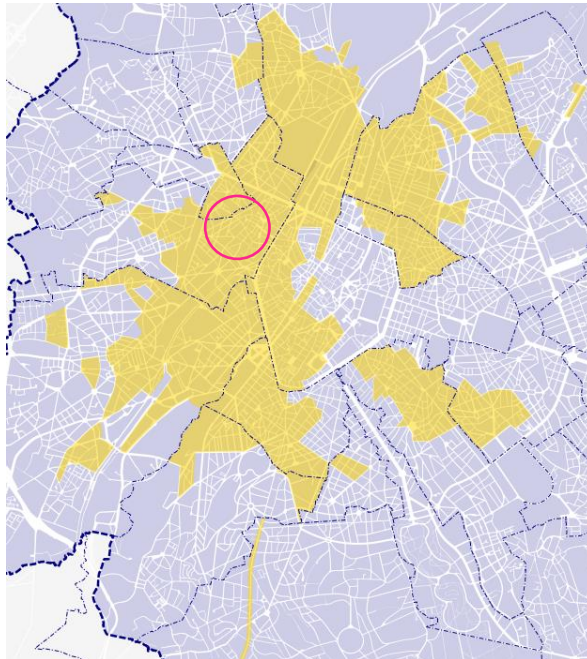
Op het vlak van mobiliteit wordt de perimeter begrensd door haltes en structurerende lijnen van het openbaar vervoer met hoge capaciteit: Simonis, Ossegem en Zwarte Vijvers.

De volledige perimeter is ook opgenomen als perimeter voor verfraaiing en herwaardering van het erfgoed. Twee woonblokken zijn opgenomen in de *perimeter voor verfraaiing en herwaardering van het erfgoed en als gebied van culturele, historische, esthetische waarde of voor stadsverfraaiing* (GCHEW) in de zin van het GBP: het woonblok van de Koekelbergse Haard in de Léon Autriquelaan en een woonblok in de François Delcoignestraat.

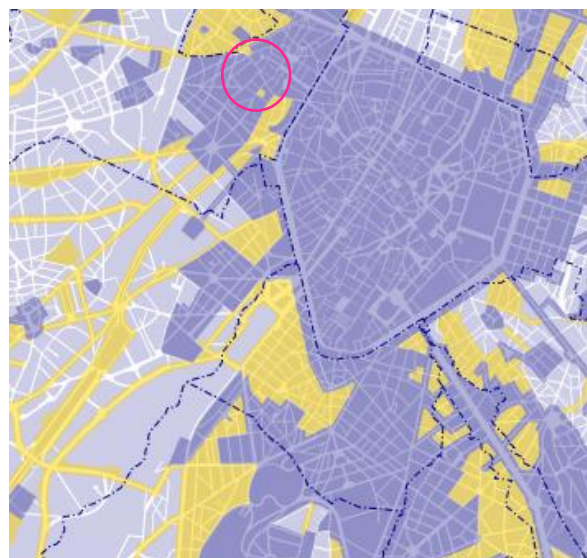
.

Er zij op gewezen dat de wijk Etangs Noirs in het westen en het zuiden in de buurt ligt van verschillende lopende Masterontwikkelingsplannen (MOP's): Gare de l'Ouest, Heyvaert en Porte de

Ninove. Deze plannen zijn gericht op de ontwikkeling van de openbare ruimte en de verbetering van het landschap.

Zone voor stedelijke herwaardering 2016 (kaart 6 van het GPDO)

Erfgoedgebieden (uittreksel kaart 7 van het GPDO)

Overeenstemming van deze doelstellingen met het ontwerpprogramma van het DWC

Het ontwerpprogramma van het DWC is globaal gezien coherent met de doelstellingen van het GPDO en bevat geen onverenigbaarheden. Het stemt vooral overeen op het vlak van:

- de productie van woningen waaronder betaalbare, intergenerationele woningen en woningen van het type CLTB
- de productie van openbare voorzieningen (polyvalente pool, welzijnshuis...)
- ontwikkeling van groene openbare ruimten (Zwarte Vijversplein, Fonderiepark, keten van gezellige pleintjes,...).
- ondersteuning van de buurteconomie en de lokale tewerkstelling (SPI Handel,...)
- verkeersluwe openbare ruimten ten behoeve van de zachte verplaatsingswijzen (keten van gezellige pleintjes, zachte as Merchtemsesteenweg,...)

Gewestelijk bestemmingsplan (GBP) - 2013

Schaal

Gewest

Relevante doelstellingen voor het DWC

Het grootste deel van het gebied is in het PRAS geclassificeerd als woongebied of gemengd gebruik. Twee blokken in de Olifantstraat en de Bornestraat zijn aangewezen als gemengde zone, en een deel van het blok is aangewezen als parkzone. Een deel van het huizenblok tussen de rue de Coutrai en de rue des Quatres Vents valt onder de zone van het openbaar belang of de uitrusting voor openbare dienstverlening (gemeenteschool alsook een deel van het huizenblok waar het Huis van de Culturen en de Sociale Cohesie is gevestigd tussen de Rue Piers en de Rue Mommaerts).

GBP (uittreksel uit de diagnose van het DCW , PTA)

Overeenstemming van deze doelstellingen met het ontwerpprogramma van het DWC

De doelstellingen van het ontwerpprogramma zijn coherent met het GBP. Het wil immers hoofdzakelijk woningen, voorzieningen en groene ruimten / recreatieruimten en functies creëren die in alle gebieden van het GBP zijn toegelaten.

Er is dus geen onverenigbaarheid tussen het ontwerpprogramma en het GBP.

- verbetering van het natuurlijke landschap (keten van pleintjes, Zwarte Vijversplein, zachte as...)

Het maakt ook een betere houdbaarheid van de verdichting mogelijk.

Plan QUIET.BRUSSELS – 2019

Plan voor de preventie en bestrijding van geluidshinder en trillingen in een stedelijk milieu

Schaal

Gewest

Relevante doelstellingen voor het DWC

QUIET.BRUSSELS ontwikkelt een strategie die is gebaseerd op 3 visies:

- - QUIET.TRANSPORT: minder verkeersgeluid
- - QUIET.CITYLIFE: promoten van rust en kalmte bij de stadsontwikkeling
- - QUIET.TOGETHER: beheer van gemengdheid

Deze 3 visies worden opgedeeld in 9 thema's of actiepijlers die elk 45 maatregelen omvatten. Ze identificeren duidelijk de betrokken partners en bestrijken alle sectoren en thema's die te maken hebben met geluid. De hierna volgende lijst bevat de maatregelen die rechtstreeks betrekking hebben op het ontwerp van DWC:

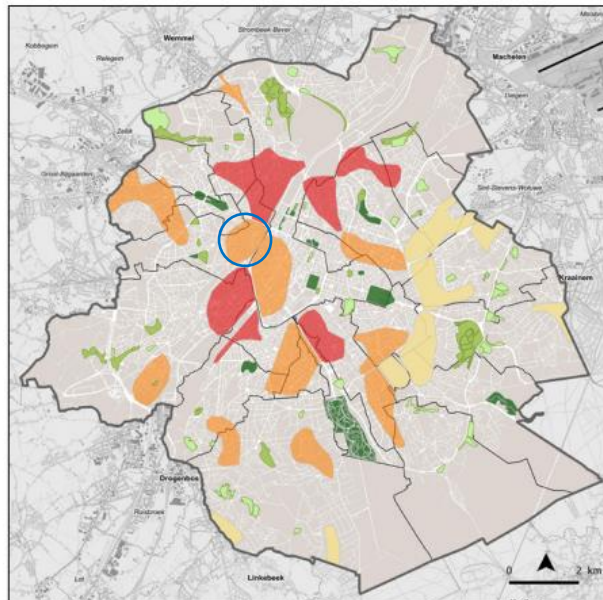
- *Het gemotoriseerde vervoer matigen.*
 - *Maatregel 1 Rekening houden met het geluid bij het uitwerken van mobiliteitsplannen en -projecten*
 - *Maatregel 4 Het gedrag van bestuurders van gemotoriseerde voertuigen veranderen*
- *Comfortzones scheppen*
 - *Maatregel 19 Een geluidslandschap ontwerpen in de duurzame wijken*
 - *Maatregel 20 Akoestische comfortzones of Q-zones inrichten*
- *Het geluidsccomfort van gebouwen verzekeren*
 - *Maatregel 31 Toezien op het geluidsccomfort in de openbare huurwoningen*
- *Collectieve en recreatievoorzieningen integreren*
 - *Maatregel 43 Bij de realisatie van nieuwe openbare voorzieningen rekening houden met het akoestische aspect*

Zones de confort à créer

- Priorité 1
- Priorité 2
- Priorité 3

Zones de confort à améliorer

- Priorité 1
- Priorité 2
- Priorité 3

Te creëren en te verbeteren comfortzones (uittreksel uit het Plan QUIET.BRUSSELS)

De hele omtrek van de DQA is een prioriteit 2 comfort zone. Er zij ook op gewezen dat uit het oogpunt van het weglawaai de Piers Street en een gedeelte van de Gentse weg ten zuidoosten van de perimeter in het plan als "black spots" voor weglawaai worden aangemerkt.

Overeenstemming van deze doelstellingen met het ontwerpprogramma van het DWC

De algemene doelstelling van verkeersluwe ruimten en bevordering van de zachte verplaatsingswijzen (minder plaats voor de auto, beplanting van openbare ruimten, aanleg van pleintjes, verblijfsruimten en rustige zones...) draagt bij tot de doelstellingen van het Plan Quiet op het vlak van vermindering van het verkeersgeluid.

De projecten van woningen en voorzieningen die zijn voorzien in het programma zullen het geluidscomfort in de gebouwen globaal gezien verbeteren.

Het programma zou in zijn geheel ook negatieve effecten kunnen hebben op dit thema. Een deel van de voorziene openbare ruimten of voorzieningen zou immers meer geluidshinder kunnen genereren vanwege de intensivering van het gebruik en de gebruikers... Deze effecten moeten geval per geval worden geëvalueerd en in voorkomend geval moeten beperkende maatregelen worden genomen.

Er is geen onverenigbaarheid tussen de doelstellingen van de beide instrumenten en het programma van het DWC draagt bij tot de totstandkoming van comfortzones.

Gewestelijk Hulpbronnen- en Afvalbeheerplan - 2018

Schaal	Gewest
Relevante doelstellingen voor het DWC	
In 2018 wordt het Afvalplan het Hulpbronnen- en Afvalbeheerplan (HABP). Het streeft naar de integratie van het concept 'circulaire economie' en naar een nieuwe strategie voor het beheer van de afvalstoffen die voortaan als hulpbronnen worden gezien. Ook 'zero afval' is een belangrijke doelstelling. De hierna volgende lijst bevat de maatregelen die rechtstreeks betrekking hebben op het ontwerp van DWC: - <i>SD 2: DE CONSUMPTIEPRAKTIJKEN VAN DE GEZINNEN VERANDEREN EN HEN ERTOE AANSPOREN OM VOOR AFVALLOOSHEID TE GAAN</i> • <i>OD2.1: De bewustwording van de burgers met betrekking tot de milieu-impact van hun manier van leven laten evolueren</i> • <i>OD2.2 : de individuele en collectieve initiatieven van burgers aanmoedigen en ondersteunen die de consumptieveranderingen naar meer duurzaamheid in de praktijk willen brengen</i> • <i>OD2.3: Voor een aanzienlijke verbetering zorgen van de kwaliteit en omvang van de selectieve inzameling van huishoudelijk afval met het oog op de nuttige toepassing ervan</i> - <i>SD4: DE CONSUMPTIEPRAKTIJKEN VAN DE PROFESSIONELE ACTIVITEITEN VERANDEREN EN HEN ERTOE AANSPOREN OM VOOR AFVALLOOSHEID TE GAAN</i> • <i>OD4.1: Het circulaire beheer van hulpbronnen en afvalstoffen binnen de economische activiteiten, de niet-marktactiviteiten en de openbare sector verbeteren</i> - <i>OD5: DE OVERGANG VAN DE BOUWSECTOR NAAR EEN CIRCULAIR BEHEER VAN HULPBRONNEN EN BOUWAFVAL VOORTZETTEN</i> • <i>OD5.1: Het eco-ontwerp en de eco-renovatie van gebouwen en materialen ontwikkelen met het oog op hun aanpasbaarheid, het verlengen van hun levensduur en het bevorderen van hun demonteerbaarheid en recycleerbaarheid</i> • <i>OD5.2: Experimenteren met en het verder uitbouwen van de praktijk van de selectieve afbraak met het oog op het hergebruik van materialen in de bouwsector</i> • <i>OD5.3: De kwaliteit en kwaliteit van de sortering en de recyclage van bouw- en afbraakafval verbeteren</i>	
Overeenstemming van deze doelstellingen met het ontwerpprogramma van het DWC	
Enkele acties van het programma van het DWC beantwoorden aan de doelstellingen van het Plan: - Herwaardering van de openbare ruimten om verbondenheid en het onderhoud van deze ruimten te bevorderen. - Aanbeveling om materialen te hergebruiken bij de renovatie van woningen. In het algemeen is er dus geen onverenigbaarheid tussen het ontwerpprogramma en het HBAP, ook al beantwoordt het niet rechtstreeks aan deze doelstellingen. De aanbevelingen van de analysetabellen (criterium 'hulpbronnen') van het MER voor de verschillende projecten moeten worden opgenomen in de BB's (bijvoorbeeld met de hulp van Leefmilieu Brussel of Net Brussel voor de opmaak van de voorschriften) om de impact van de projecten te beperken en ze beter te doen aansluiten bij het HBAP.	

Natuurplan - 2016

Schaal

Gewest

Relevante doelstellingen voor het DWC

Het gewestelijk Natuurplan verenigt 7 doelstellingen, vertaald in 27 maatregelen, die globaal gezien allemaal relevant zijn ten aanzien van het DWC:

- *De toegang van de Brusselaars tot de natuur verbeteren: iedereen moet een kwaliteitsvolle groene ruimte in de buurt van zijn woning hebben, ook in het stadscentrum;*
- *Het gewestelijke groene netwerk versterken: de groene ruimten onderling verbinden zodat de soorten en de biodiversiteit in de stad zich verder kunnen ontwikkelen.*
- *De uitdagingen op het vlak van natuur opnemen in de plannen en projecten: bij elke beslissing de natuur in acht nemen, ook buiten de beschermde zones.*
- *Het ecologisch beheer van de groene ruimten uitbreiden en versterken: het beheer van de openbare ruimten verbeteren en een goede samenwerking verzekeren tussen de verschillende beheerders.*
- *Onthaal van wilde dieren en planten en stadsontwikkeling met elkaar verzoenen: natuurlijke habitats en soorten beschermen en herstellen; overlast van probleemsoorten (vossen ...) beperken.*
- *De Brusselaars wakker schudden en op de been brengen voor biodiversiteit: in goede verstandhouding met de actoren op het terrein een overkoepelende communicatiestrategie uitstippelen die de kernboodschappen en de prioritaire doelgroepen identificeert. Deze doelstelling beoogt ook respect voor de openbare groene ruimten en hun voorzieningen.*
- *Het bestuur inzake de natuur verbeteren: bruggen bouwen en bestaande "natuurpartnerschappen" versterken tussen de private en publieke spelers die betrokken zijn bij de ontwikkeling en inrichting van de groene en de openbare ruimten in het Gewest.*

Overeenstemming van deze doelstellingen met het ontwerpprogramma van het DWC

Het ontwerpprogramma van het DWC is globaal gezien coherent met de doelstellingen van het Natuurplan en bevat geen onverenigbaarheden. Het stemt vooral overeen op het vlak van:

- Acties voor de beplanting en ontharding van de openbare ruimte en de ruimte aan de voorzieningen (openbaar park op de binnenplaats van de polyvalente pool,...)
- Herkwalificatie van openbare ruimten tot groene ruimten
- Herkwalificatie en verbetering van de toegang tot het Fonderiepark voor de inwoners
- Ontwikkeling van de biodiversiteit (via de heraanleg van het Zwarte Vijversplein,...)

Verder kunnen ook de projecten die worden ontwikkeld via de projectoproep "duurzame wijk" - afhankelijk van het gekozen programma - bijdragen tot de sensibilisering tot biodiversiteit en natuurontwikkeling.

Er dient opgemerkt dat de verschillende fiches voor de beplanting van de ruimten niet verwijzen naar een beheerplan. Dat dreigt het bereiken van de doelstellingen en de duurzame kwaliteit van de inrichtingen op lange termijn in het gedrang te brengen. Bij de realisatie van de projecten moet rekening worden gehouden met de aanbevelingen van de gedetailleerde tabellen van het MER.

Waterbeheersplan (WBP 2) - 2016-2021	
Schaal	Gewest
Relevante doelstellingen voor het DWC	
Het waterbeheerplan is samengesteld uit 7 pijlers: De volgende pijlers zijn relevant ten aanzien van het DWC en zijn perimenter: - <i>Pijler 2: Het oppervlaktewater en het grondwater kwantitatief beheren;</i> • <i>Strategische doelstelling 2.1: het hydrografisch netwerk herstellen zodat het een rol kan spelen ter ondersteuning van de ecosystemen en als plaatselijke afvoer van helder water.</i> - <i>Pijler 4: Het duurzame gebruik van water promoten;</i> • <i>Strategische doelstelling 4.2: een rationeel en duurzaam gebruik van drinkwater promoten: het gebruik van kraantjeswater als drinkwater promoten, waterzuinig gedrag en waterzuinig voorzieningen promoten.</i> - <i>Pijler 5: Overstromingsrisico's voorkomen en beheren</i> • <i>Operationele doelstelling 5.1.1: het hydrografisch netwerk herstellen en aanpassen om zijn rol van afvoer van helder water en van buffering te waarborgen en te versterken.</i> • <i>Operationele doelstelling 5.1.5: het debiet van de netwerken (Grijze Netwerk en Blauwe Netwerk) optimaal regelen als bescherming tegen overstromingen.</i> • <i>Operationele doelstelling 5.1.7: de ondoorlatendheid van de bodem beperken en de weerslag ervan bij overstromingen verminderen door maatregelen in te voeren die de ondoorlatendheid van de bodem beperken en/of compenseren (insijpeling, evapotranspiratie en vasthouden van verspreid water).</i> - <i>Pijler 6: Water opnieuw in de leefomgeving opnemen</i> • <i>Strategische doelstelling 6.1: het erfgoed dat verband houdt met water beschermen, ontwikkelen en tot zijn recht laten komen</i> • <i>Strategische doelstelling 6.2: een kwaliteitsvolle stedelijke omgeving verzekeren door de aanwezigheid van water.</i>	
Overeenstemming van deze doelstellingen met het ontwerpprogramma van het DWC	
Het ontwerpprogramma sluit aan bij de doelstellingen van het Plan in de operaties die zijn voorzien op het Zwarte Vijversplein. Bij de heraanleg wordt immers gestreefd naar een geïntegreerd waterbeheer en een zichtbare integratie van het water. Daarnaast draagt het programma ook bij tot de sensibilisering. De ligging van het plein (en van een deel van de perimenter van het DWC) in een gebied met een hoog overstromingsrisico, rechtvaardigt deze maatregel ten volle. De doelstellingen van het programma stroken dus met de doelstellingen van het WBP.	

Brussels Energie-Klimaatplan (BEKP) - 2019	
Schaal	Gewest
Relevante doelstellingen voor het DWC	
Dit plan is de bijdrage van het Brussels Gewest aan het Nationaal Energie-Klimaatplan, conform de Verordening inzake de governance van de Energie-Unie. Het Brussels EKP spitst zich vooral toe op drie pijlers die onder de gewestelijke bevoegdheden vallen: - <i>Klimaat. Werken aan een 'koolstofarme' toekomst. Deze dimensie omvat de vermindering van de broeikasgassen en de voortzetting van de ontwikkeling van de hernieuwbare energieën.</i> - <i>Energie-efficiëntie. Energie besparen waar mogelijk en zoveel mogelijk gebruik maken van de efficiëntste energieproductieprocessen.</i> - <i>Innovatie Transitie vergt per definitie maatregelen om de innovatie te stimuleren zodat de stad een gepast antwoord kan bieden op de klimaat- en energie-uitdagingen.</i>	
Overeenstemming van deze doelstellingen met het ontwerpprogramma van het DWC	
Het programma van het DWC is conform de doelstellingen van het Brussels Klimaat-Energieplan. Meer specifiek: - De renovatie van woningen en de aankoop van leegstaande/vervallen woningen dragen bij tot de intensivering van de renovatie van woningen en gebouwen volgens de criteria van duurzame ontwikkeling. Bestaande gebouwen zullen worden gerenoveerd zoals wordt beoogd door het NEKP; - Op het vlak van vervoer kan de wil om de openbare ruimten verkeersluw te maken ten voordele van de zachte verplaatsingswijzen (afhankelijk van het gekozen project) bijdragen tot de vermindering van de behoefte aan een BKG-uitstotende en energieverslindende mobiliteit, zoals beoogd door het NEKP en in lijn met het plan Good Move. Bovendien kunnen de projectoproepen "duurzame wijk" - afhankelijk van de geselecteerde projecten - bijdragen tot de doelstellingen van het plan op het vlak van energiebesparing en klimaatacties.	

Good Food-strategie – 2015	
Schaal	Gewest
Relevante doelstellingen voor het DWC	
De strategie voor goede voeding heeft tot doel de overgang naar een duurzame voedselproductie en -consumptie in het Brussels Hoofdstedelijk Gewest te organiseren. Het komt er enerzijds op aan om beter te produceren door lokale producten te kweken met respect voor het milieu en anderzijds om "goed eten" te promoten. Deze grote uitdagingen zijn verenigd in de volgende vier prioritaire doelstellingen: - <i>Het ontwikkelen van de lokale voedselproductie op een manier die oog heeft voor het milieu en innovatie stimuleert.</i> - <i>Het al op erg jonge leeftijd sensibiliseren en betrekken van de burger.</i> - <i>De voedselverspilling verminderen.</i> - <i>Het uitwerken van acties rekening houdend met de maatschappelijke en multiculturele kenmerken van onze hoofdstad.</i> Om die doelstellingen te bereiken werden zeven pijlers gedefinieerd: - <i>verhoging van de duurzame lokale voedselproductie</i> - <i>begeleiding van de herlokalisatie en overgang naar een duurzamer aanbod voor iedereen,</i> - <i>begeleiding van de overgang van de vraag voor iedereen</i> - <i>ontwikkeling van een duurzame, aantrekkelijke "Good Food"-voedselcultuur</i> - <i>beperking van voedselverspilling,</i> - <i>nadenken over en ruimte maken voor de voedingssystemen van morgen,</i> - <i>governance inzake de toepassing van de strategie</i>	
Overeenstemming van deze doelstellingen met het ontwerpprogramma van het DWC	
Het programma van het DWC draagt bij tot de doelstellingen van de Good Food-strategie via de aanleg van moestuinen in het Fonderiepark. Bovendien kunnen de projectoproepen "duurzame wijk" - afhankelijk van de geselecteerde projecten - bijdragen tot de doelstellingen van het plan op het vlak van sensibilisering of acties voor duurzame voeding.	

Het Gewestelijk Programma voor Circulaire Economie (GPCE) - 2016	
Schaal	Gewest
Relevante doelstellingen voor het DWC	
Het Gewestelijk Programma voor Circulaire Economie streeft 3 algemene doelstellingen na: - <i>De milieudoelstellingen omvormen tot economische kansen</i> - <i>De economie verankeren in Brussel om waar dat mogelijk is plaatselijk te produceren, de verplaatsingen te verminderen, het gebruik van het grondgebied te optimaliseren en meerwaarde te creëren voor de Brusselaars.</i> - <i>Bijdragen tot het creëren van tewerkstelling.</i> Het plan is opgebouwd uit 111 actievoorstellen. In enkele projecten kan het programma van het DWC zo worden uitgedacht dat het beantwoordt aan de principes van de circulaire economie, namelijk: Een economisch uitwisselings- en productiesysteem dat <i>"in alle stadia van de levenscyclus van de producten (goederen en diensten) ernaar streeft om de hulpbronnen efficiënter te gebruiken en de impact op het milieu te verminderen en daarbij ook het individueel welzijn te ontwikkelen."</i> De circulaire economie streeft er ook naar om de verspilling van de hulpbronnen bij de bron drastisch te doen dalen en hierbij de milieu-impact te verminderen en het welzijn verder te verhogen. In de mate van het mogelijke ontwikkelt de circulaire economie zich op lokale schaal door moeilijk delokaliseerbare waardeketens te creëren.	
Overeenstemming van deze doelstellingen met het ontwerpprogramma van het DWC	
Er zijn geen onverenigbaarheden tussen de beide plannen, maar het ontwerpprogramma draagt slechts beperkt bij tot de doelstellingen van het GPCE: - het hergebruik van bouwmaterialen wordt aanbevolen bij de renovatie van woningen, maar het programma bevat geen maatregelen die specifiek de circulaire economie bevorderen. - lokale tewerkstelling wordt geherwaardeerd via het project SPI Handel. De projectoproepen "duurzame wijk" bieden echter een gelegenheid om dit thema te behandelen in het DWC. Bovendien heeft de gemeente beslist om in alle bestekken van de studieopdrachten (bouw, renovatie, openbare ruimten...) een luik over de kringlooeconomie op te nemen (hergebruik van materialen, transformatie van nieuwe constructies, ontmanteling ervan en/of hun aanpasbaarheid in de toekomst): de projecten van het CQD zullen dus onder dit luik vallen.	

Gewestelijk Mobiliteitsplan "Good Move" – 2019

Schaal

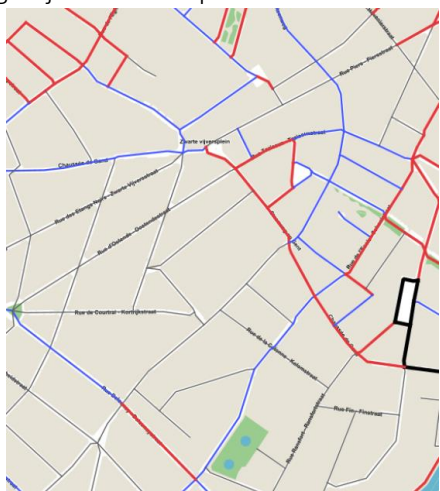
Gewest

Relevante doelstellingen voor het DWC

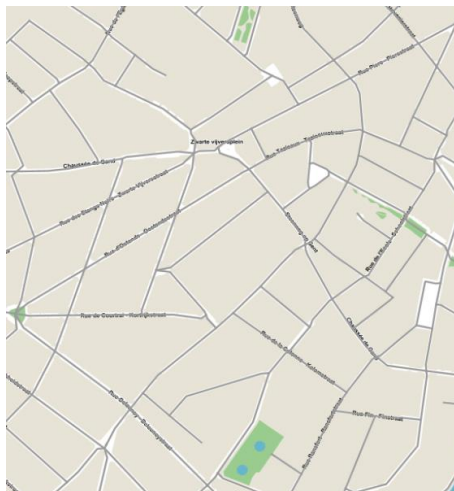
Het Gewestelijk Mobiliteitsplan 'Good Move' stelt een actieplan voor dat is opgedeeld in 6 'focussen' waarvan er één rechtstreeks betrekking heeft op het DWC:

- *GOOD NEIGHBOURHOOD verzamelt de acties die betrekking hebben op de organisatie van mobiliteit in de wijken. De ambitie is om de voorwaarden te scheppen om van de wijken echt verkeersluwe wijken te maken, een aanzienlijke verbetering van de levenskwaliteit en de kwaliteit van de openbare ruimte tot stand te brengen en voorrang te geven aan de woonfunctie, de universele toegankelijkheid, de verkeersveiligheid, de luchtkwaliteit en de gezondheid. De ambitie is om grote verkeersluwe zones te ontwikkelen met een diameter van 1 tot 2,5 km. Autoverkeer is er mogelijk voor lokale toegang, maar doorgaand verkeer wordt sterk ontmoedigd en de snelheden worden systematisch verminderd door de invoering van een voor de gebruikers begrijpelijke snelheidsbeperking van 30 km/u die nog wordt versterkt door concrete inrichtingen (poorteffecten, plaatselijke versmallingen, signalisatie, enz.).*

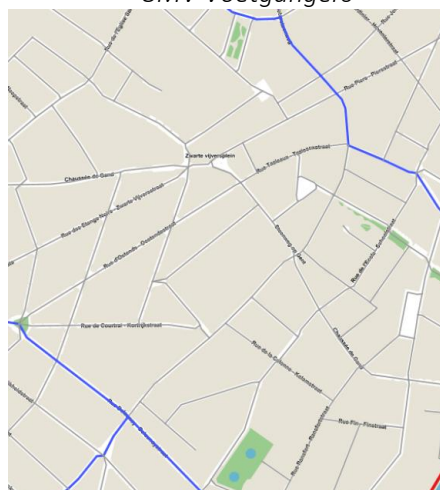
In zijn focus "GOOD NETWORK" stelt het plan een multimodale specialisatie van de wegen voor (MSW) die aan alle Brusselse wegen een specifiek belang toekent voor de verschillende verplaatsingswijzen. Ook de perimeter van het DWC is uiteraard betrokke:

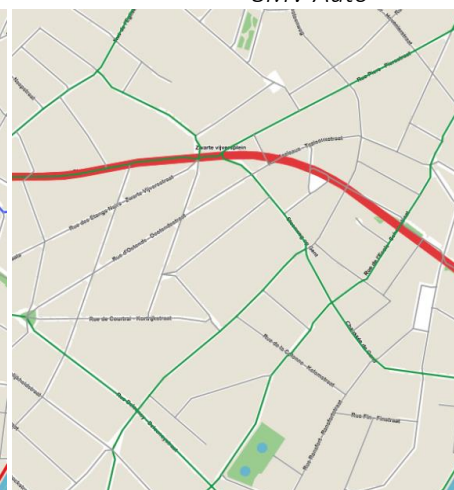
SMV Voetgangers

SMV Auto

SMV Fiets

SMV OV

Wat de auto betreft, wordt in de hele perimeter gestreefd naar verkeersluwe straten, ten voordele van de actieve verplaatsingswijzen. Bijna alle wegen van de perimeter zijn van belang in het voetgangersnet (niveau Comfort of Plus).

Overeenstemming van deze doelstellingen met het ontwerpprogramma van het DWC

De filosofie van het project voor verkeersluwe openbare ruimten ten gunste van de zachte verplaatsingswijzen (zachte as, heraanleg van het Zwarte Vijversplein, keten van pleintjes, ...) beantwoordt rechtstreeks aan de doelstellingen van de focus *Good Neighbourhood* van het plan Good Move. Per definitie zijn er geen onverenigbaarheden tussen de beide plannen.

De concrete keuzes in het domein van de mobiliteit worden echter niet gemaakt in het DWC. In 2021 gaat de studie van het LMC over de maas Historisch Molenbeek, waarin de perimeter is gelegen, van start die de mobiliteitsprincipes zal vastleggen. Via het LMC kan worden bijgedragen tot de doelstellingen van het DWC op het vlak van openbare ruimten.

De projecten stemmen deels overeen met de MWS maar zijn er niet altijd coherent mee (bijvoorbeeld: de Karperstraat wordt opgenomen in het project van de pleintjes, maar is geen structurerende as voor de voetgangers in de zin van de MWS. Omgekeerd voorziet het programma niets op de Gentsesteeweg en in de buurt van het Voltaireplein – voetgangers PLUS). De beslissingen van het DWC werden genomen in overleg met de bevolking, wat vele keuzes verklaart. De concentratie van de werkzaamheden op openbare ruimten aan de westkant van de perimeter wordt gerechtvaardigd door het grote gebrek aan groene ruimten in dit deel van de wijk, in tegenstelling tot het oostelijke deel (dat in het Good Move-plan wordt belicht), dat reeds groene ruimten heeft.

Gewestelijk Parkeerbeleidsplan (GPBP) – 2013	
Schaal	Gewest
Relevante doelstellingen voor het DWC	
Een van de doelstellingen van het GPBP is coherentie met die van het DWC: - <i>Het gebruik van de openbare weg in een beter evenwicht brengen door andere functies dan het parkeren te versterken.</i> Het GPBP bepaalt ook de verdeling van het parkeeraanbod tussen de verschillende weggebruikers als volgt: - <i>Parkeerplaatsen voor bewoners: in de mate van het mogelijke wordt er aan de vraag voldaan, maar tegelijkertijd moeten de bewoners ertoe worden aangezet om minder afhankelijk te worden van hun wagen en gebruik te maken van alternatieve vervoerswijzen (openbaar vervoer, fiets, autodelen...). Met deze doelstelling wil men de bewoners er niet van weerhouden een wagen te bezitten, maar wil men ze er toe aansporen er minder gebruik van te maken. Indien een gedetailleerde diagnose een gebrek aan bewonersparkeerplaatsen aantoonde, dan moeten de mogelijkheden om het aanbod te verhogen worden onderzocht. Zo zouden eventuele reserves in bestaande parkings aan de bewoners kunnen worden toegewezen of kan er toestemming gegeven worden voor de aanleg van specifieke bewonersparkings. In ieder geval zal het aantal wagens op de openbare weg naar de doelstellingen van IRIS 2 moeten toegroeien, zodat deze openbare weg ook voor andere gerechtvaardigde doeleinden kan worden gebruikt. Als tegenprestatie zal moeten bekeken worden welke mogelijkheden de bewoners moeten geboden krijgen in openbare parkings. In de GPAP zullen daartoe bijzondere maatregelen moeten worden voorgesteld (zie hoofdstuk 4). Een voluntaristische aanpak bij de heraanleg van wegenissen is nodig om deze doelstellingen te bereiken en op deze manier de openbare ruimtes aangenamer en kwaliteitsvoller te maken.</i> - <i>Parkeerplaatsen voor bezoekers en klanten: vermits toegankelijkheid de basisvoorwaarde is voor een dynamisch stadscentrum, moet de toegankelijkheid ervan versterkt worden zodat het de concurrentie kan aangaan met de handelszaken in de rand van de stad die gemakkelijker met de wagen bereikbaar zijn. Deze verbetering van het aanbod kan op verschillende manieren worden gerealiseerd: door een vereenvoudiging van de reglementering zodat deze leesbaarder en begrijpelijker wordt, door een tarifiering in de handelszones die de rotatie van wagens in de hand werkt, en door een verscherping van de controle om de rotatiegraad te verhogen en de beschikbare plaatsen dan te vrijwaren voor diegenen die men wil bevoordelen.</i> - <i>Parkeerplaatsen voor mobiele beroepsmensen: het aantal parkeerplaatsen op de openbare weg moet beheersbaar zijn zodat er voldoende plaatsen vrij blijven voor mensen die zich voor beroepsdoeleinden veelvuldig moeten verplaatsen..</i> - <i>Parkeerplaatsen voor andere specifieke gebruikers: de aanleg van fietsstallingen, de verplaatsingen van personen met een handicap vergemakkelijken, autodelen en taxigebbruik aanmoedigen waardoor de parkeervraag afneemt; parkeerplaatsen inrichten voor vrachtwagens en autocars die zowel aan de gemeenschap als aan de buschauffeurs en truckers ten goede komen, leveringszones aanleggen.</i>	
Overeenstemming van deze doelstellingen met het ontwerpprogramma van het DWC	
De filosofie van het DWC bevat geen onverenigbaarheden met het GPBP en sluit er zelfs bij aan (nieuw evenwicht in de openbare ruimte ten gunste van andere functies dan parkeren). Het DWC zal punctueel parkeerplaatsen schrappen, in lijn met de voorgestelde projecten, maar ook wegdelen herkwalificeren waardoor het aantal parkeerplaatsen op de openbare weg zal dalen. Daarom moet reëel de mogelijkheid worden onderzocht om voor de voertuigen van de	

buurtbewoners gebruik te maken van de parkings buiten de openbare weg, zoals wordt aanbevolen door het GPBP. Een ondergrondse parking wordt voorzien in het project van de polyvalente pool (HCSS), in synergie met het SVC 6 ter compensatie van een gelijkwaardig verlies aan parkeerplaatsen, die worden vervangen door de nieuwe groene ruimte op het Zwarte Vijvers Plein.

Conclusie

In het algemeen kunnen we stellen dat het DWC aansluit bij de verschillende doelstellingen en maatregelen van de onderzochte plannen/programma's zoals het GPDO, het GBP, het NEKP, het plan Good Move, het Natuurplan en het GPBP.

Het DWC zou verder kunnen gaan voor de thema's **circulaire economie** (hergebruik van materialen wordt aanbevolen, maar niet het gebruik en de behandeling van hulpbronnen) **en energie** (onrechtstreeks wordt een positieve impact verwacht, maar die is geen doel op zich, noch van het programma, noch van het project).

Er zij ook op gewezen dat het programma niet voorziet in de oprichting van een nieuwe crèche en slechts een vrij beperkt project omvat met betrekking tot voorzieningen voor jonge kinderen (oprichting van een psychomotorische ruimte waardoor de voor jonge kinderen bestemde oppervlakte enigszins wordt vergroot, maar zonder dat het aantal plaatsen in de kinderopvang toeneemt).

Met uitzondering van het project Tazieaux (5 à 7 nieuwe woningen) plant het programma slechts weinig nieuwe woningen. De meeste huisvestingsoperaties zijn reserveoperaties. Het aantal betaalbare woningen zal wel worden verhoogd via de reconversie van woningen (verhuur via SVK en pilootproject CLTB) en de wederaankoop/doorverkoop van verlaten panden.

Ten slotte kunnen in dit stadium al enkele **aanbevelingen** worden geformuleerd:

- Algemene aandacht voor het gebruik van de hulpbronnen (bij renovaties, projecten voor de openbare ruimte...);
- Opmaak van beheerplannen voor groene ruimten bij de heraanleg van het Fonderiepark en het Zwarte Vijversplein, zodat de beplantingsprojecten de biodiversiteit ook zullen bevorderen op lange termijn;
- Studie over het waterbeheer, in het kader van het project voor de heraanleg van het Zwarte Vijversplein, zodat er rekening mee kan worden gehouden bij de projecten van het DWC die betrekking hebben op de openbare ruimte;
- De studie van de maas Historisch Molenbeek goed laten aansluiten bij de voorstellen van het DWC, om ze te valideren en er de concrete mogelijkheden van te onderzoeken.

Deze aanbevelingen zijn opgenomen in de projectfiches van het programma.

DOCUMENT 7: ANALYSE VAN DE GLOBALE IMPLICATIES VAN HET DWC-PROGRAMMA

In het algemeen stellen we vast dat het ontwerpprogramma rekening heeft gehouden met de grote uitdagingen die naar voor kwamen uit de diagnose (bouwdichtheid en renovatie, sociale cohesie en welzijn, tekort aan vrijetijds- en cultuuraanbod, tekort aan en slechte kwaliteit van de groene ruimten, lage ecologische waarde, veel doorgaand verkeer en nood aan verkeersluwe en rustige ruimten) en eraan tegemoetkomt. De effecten zijn over het algemeen positief en eerder van lokale aard.

De volgende pagina's geven een samenvatting van de analyse van de effecten van het ontwerpprogramma in de vorm van tabellen en tekst. Voor elk criterium worden de voorspelbare effecten van het hele programma samengevat en worden de belangrijkste **aanbevelingen en beschouwingen waarmee rekening moet worden gehouden tijdens de operationele fase van het DWC** herhaald.

criteria	Referenciebalans	1.1	1.2	1.3	1.4	1.5	1.6	3.1	3.2	3.3	3.4	4.1	4.2	4.3	4.4	4.5	4.6	4.7	4.8	CCL
Adequate vraag / aanbod		0	0	+	+	+	+	0	0	0	0	0	0	0	+	+	0	0	0	
Houdbaarheidsgraad van de verdrinking		+	+	-	-	-	+	0	0	+	+	0	0	0	+	+	0	0	0	
Sociale cohesie		+	+		+	0	0	+	+	+	+	+	+	+	0	0	+	+	+	
Gezondheid / verwaarloosde panden		+	0	+	+	+	+	+	0	0	0	0	0	0	+	+	0	0	0	

Adequatie vraag / aanbod

4 projecten hebben betrekking op de ontwikkeling van woningen. In totaal zullen een vijftiental woningen worden gecreëerd/gerenoveerd. Het programma biedt verschillende projecttypes (bouw van woningen, CLTB, renovatie voor verhuur via SVK, aankoop/doorverkoop van verlaten panden onder voorwaarden). A priori zal dus een gevarieerd publiek de kans krijgen om een woning te vinden.

De volgende aanbevelingen kunnen worden geformuleerd:

- Afhankelijk van de realiteit van de bestaande gebouwen (renovatie), ontwikkeling van aangepaste of aanpasbare woningen voor PBM;
- Het woningtype (huurwoning/koopwoning) moet het al beschikbare aanbod in de wijk aanvullen.

Houdbaarheidsgraad van de verdichting

Het programma is er in het algemeen op gericht de verdichting duurzamer te maken, in die zin dat de betrokken projecten de plaatselijke voorzieningen ontwikkelen, pleiten voor renovatie, groenvoorzieningen ontwikkelen (aanleg + uitbreiding) en de openbare ruimte vergroenen.

Sociale cohesie

Zowel de huisvestingsprojecten als de projecten voor voorzieningen en de projectoproepen beogen de versterking van de sociale cohesie, onder meer door rekening te houden met de verschillende publieksgroepen: ontwikkeling van ruimten die bestemd zijn voor alle burgers, terbeschikkingstelling van budgetten voor de lokale verenigingen die onder meer werken rond sociale cohesie, ontwikkeling van voorzieningen voor jongeren in de openbare ruimte, integratie van de genderkwestie in de openbare ruimte...

Gezondheid / verlaten panden

De projecten voor woningen en voorzieningen hebben betrekking op de renovatie/wederopbouw van verouderde gebouwen. Dat heeft een positieve impact op de gezondheid van de panden in de wijk en op de algemene kwaliteit van het stadsweefsel.

Tewerkstelling

De projecten voor de polyvalente pool, het Braderie 2.0 en het welzijnshuis en de sociaaleconomische budgetten en projectoproepen zullen lokale verenigingen, kunstenaars en culturele actoren de mogelijkheid bieden om hun acties te bestendigen en beroepsactiviteit genereren, wat in de huidige context een zeer positieve impact zal hebben.

De opleidings- en leer- en schoolbegeleidingsprojecten en het project voor socioprofessionele inschakeling zullen ook de tewerkstellingskansen verbeteren van de wijkbewoners die eraan deelnemen.

De aanbevelingen: de lokale tewerkstelling verbeteren door specifiek te trachten de langdurig werklozen of de jongeren 'buiten het circuit' te bereiken; in de nieuwe lokalen voorrang geven aan de lokale verenigingen die lokale mensen tewerkstellen/opleiden, renovatie en aanplantingen door een socioprofessioneel inschakelings- of opleidingsbedrijf (zoals JST in het DWC Stephenson)...

Gemengdheid van functies

Het DWC heeft momenteel weinig invloed op dit criterium. Door de oprichting van een horecazaak en het project SPI Handel zullen andere functies worden ontwikkeld dan huisvesting en voorzieningen.

Groene ruimten

Verschillende projecten voor groene ruimten zijn voorzien in het programma: nieuwe wijkparkjes op het Zwarte Vijversplein, op het binnenterrein van het huizenblok van de polyvalente pool, als tuin en pleintje van het welzijnshuis en het ruimere project voor de heraanleg van het Fonderiepark waarbij deze groene ruimte zal worden uitgebreid en meer harmonieus in de wijk zal worden geïntegreerd dan vandaag het geval is.

Bovendien zullen de projecten voor de aanleg van openbare ruimten (pleinen en de Merchtemse weg) de ontwikkeling van groene openbare ruimten mogelijk maken (die een groene continuïteit vormen tussen de Sippelberg en het park van de Ninovepoort), wat een sterk positief effect zal hebben op deze wijk, die een gebrek aan groene ruimten heeft.

De aanbevelingen voor dit criterium:

- Zoveel mogelijk ruimte beplanten in de openbare ruimte;
- Het speelelement in de openbare ruimten verhogen door punctuele ludieke elementen toe te voegen (naast speeltuigen), onder meer rond de scholen en voorzieningen in de Merchtemstraat/Vierwindenstraat.

Duurzame voeding

Dit criterium wordt vaak vergeten. Het is niet concreet aanwezig in het DWC maar kan worden behandeld in tal van projecten van het DWC. De belangrijkste aanbeveling is dus om het thema op te nemen in de bezinning over projecten die beplanting omvatten en om projectdragers te vinden die de productieplaatsen of planten in de wijk (parken, pleintjes, openbare weg, ...) kunnen beheren.

Welzijn

De meeste projecten zullen een positieve impact hebben op dit criterium. Een van de belangrijkste uitdagingen is immers om te werken aan de materialiteit van de openbare ruimte, om de kwaliteit ervan te verbeteren voor het publiek dat deze ruimten frequenteert. De meeste projecten van het DWC zullen een positieve dynamiek op gang brengen op het vlak van welzijn en veiligheid in de wijk.

Alleen het project voor de woningen in de Tazieauxstraat en IBO druist daar tegenin doordat een ruimte wordt bebouwd die vandaag dienst doet als collectieve wijktuin.

De volgende aanbevelingen kunnen worden geformuleerd:

- In de mate van het mogelijke de ontwikkelde woningen voorzien van buitenruimten;
- Speelvoorzieningen kiezen die coherent moeten worden ontwikkeld met de andere ludieke elementen in de wijk om voorzieningen te bieden voor alle leeftijden en alle genders en om zo goed mogelijk te beantwoorden aan het tekort.

Creëren van symbolische bakens / stedelijk landschap

De renovatieprojecten, de uitbreiding van het Fonderiepark en de heraanleg van het Zwarte Vijversplein zullen deze belangrijke elementen herwaarderen die deel uitmaken van het specifieke stedelijke landschap van de wijk. Ook de werken voor de Merchtemstraat en de kleine parken zullen een positieve impact hebben op het stedelijke landschap van de wijk. Die zal immers verkeersluw worden gemaakt en worden beplant en de uitzichten op de openbare ruimte vanuit de woningen zal worden verbeterd (bomen, beplante straten, groendaken). Daarnaast zal ook de verbetering van het stadsmeubilair een positieve impact hebben op het lokale stedelijke landschap.

De belangrijkste aanbeveling is om de projecten voor de openbare ruimte in onderlinge samenhang te creëren om zo de wijk een identiteit te geven (pleintjes, Vierwindenstraat/Merchtemstraat, Fonderiepark/Olifantstraat, Zwarte Vijversplein).

Voorzieningen

Kinderopvang

De projecten die van invloed zijn op dit criterium zijn in de eerste plaats de ontwikkeling van een centrum voor naschoolse opvang in het multifunctioneel centrum. Het sociaal-economisch project voor schoolondersteuning zal logischerwijze ook een positief effect hebben op oudere kinderen. Ten tweede de ontwikkeling van een psychomotorische ruimte en het IBO van het project Tazieaux Street.

Andere voorzieningen (gezondheid / sociaal / cultureel / vrije tijd)

Het DWC voorziet ook in enkele andere voorzieningen: de polyvalente pool en het welzijnshuis. Verschillende verenigingen in de wijk zullen dankzij de voorgestelde projecten hun activiteiten kunnen bestendigen.

Het project voor de zachte as in de Merchtemstraat en de omgeving van het Fonderiepark zullen een positieve impact hebben op de toegangen en op de veiligheid in de buurt van de verschillende bestaande en toekomstige voorzieningen.

Op het vlak van vrije tijd voorzien verschillende projecten in speelvoorzieningen die deels een antwoord bieden op de vraag in deze wijk met een zeer jonge bevolking. Het is belangrijk om deze ludieke elementen op een coherente manier te integreren in de wijk, rekening houdend met het speelnetwerk van het Gewest.

criteria	Referentie-balans	1.1	1.2	1.3	1.4	1.5	1.6	3.1	3.2	3.3	3.4	4.1	4.2	4.3	4.4	4.5	4.6	4.7	4.8	CCL
Kinderopvang		+	0	+	0	0	0	0	0	0	0	0	0	+	0	0	0	0	0	
Andere voorzieningen (gezondheid / sociaal /		+	+	0	0	0	0	0	+	+	0	0	0	0	0	0	?	?	0	

Leefmilieu

criteria	Referentiebalans	1.1	1.2	1.3	1.4	1.5	1.6	3.1	3.2	3.3	3.4	4.1	4.2	4.3	4.4	4.5	4.6	4.7	4.8	CCL
Watercyclus		+	+	-	-	-	0	?	?	?	+	0	0	0	0	0	0	0	0	
Klimaatverandering en veerkracht		+	+	-	0	0	0	?	+	+	+	0	0	0	0	0	0	?	+	
Fauna en flora		?	?	0	0	0	0	?	+	+	+	0	0	0	0	0	0	?	0	
Groen en blauw netwerk		0	+	-	0	0	0	+	+	+	+	0	0	0	0	0	0	0	0	
Bodem/ondergrond		+	+	-	0	0	0	?	+	+	+	0	0	0	0	0	0	0	0	
Luchtverontreiniging		0	0	0	0	0	0	0	?	0	+	0	0	0	0	0	0	0	0	
Geluids- en trillingscomfort		-	-	0	+	0	0	+	+	+	+	0	0	0	0	0	0	0	0	
Energie		?	0	0	0	0	+	0	0	0	0	0	0	0	+	+	0	0	0	
Hulpbronnen		-	-	-	-	-	-	-	?	-	-	0	0	0	-	-	0	?	0	

Watercyclus

Verschillende projecten beogen de ontharding van de bodem, wat een positieve impact zal hebben op de watercyclus. Het enige project waarbij een braakliggend terrein wordt bebouwd, is het huisvestingsproject Tazieaux. De projecten voor de openbare ruimten in het DWC kunnen een impact hebben op de watercyclus, maar in het programma wordt weinig kader voorzien voor dit thema. De belangrijkste aanbeveling is dus dat alle projecten een bezinning moeten omvatten over het beheer van het regenwater.

Door de toename van de activiteiten en het aantal woningen zal er meer leidingwater worden verbruikt en meer afvalwater worden geloosd, maar dat is verwaarloosbaar in vergelijking met de hele wijk.

De projecten voor vergroening en het planten van bomen zullen een positieve impact hebben op dit criterium. De planten in de wijk zullen immers evapotranspiratie mogelijk maken van een deel van het hemelwater, dat bovendien ook kan infiltreren in bijvoorbeeld de plantputten. Niet al het water van de wijk zal kunnen worden beheerd, maar de impact zal aanzienlijk zijn. Bovendien zullen de burgers worden gesensibiliseerd tot het thema.

Voor dit criterium kunnen de volgende aanbevelingen worden geformuleerd:

- In de projecten voor gebouwen streven naar een voorbeeldig waterbeheer (opslag en buffering van het regenwater, hergebruik in het gebouw, beperking van het waterverbruik, hergebruik van afvalwater en/of van de warmte van het afvalwater...);
- Ook kan in sommige parken een drinkfontein ter beschikking worden gesteld;
- Zoveel mogelijk trachten om voor het onderhoud van de groene ruimten en de nieuwe beplantingen opgeslagen regenwater te gebruiken.

Klimaatverandering en veerkracht

Het planten van bomen en de aanplantingen in het kader van specifieke projecten of bij de verschillende inrichtingen zullen een positieve impact hebben op dit criterium.

De volgende aanbeveling kan worden geformuleerd: bij de inrichtingen en beplantingen de voorkeur geven aan bomen, hagen en struiken.

Fauna en flora

Heel wat projecten voor ontharding en beplanting zullen een positieve impact hebben op dit criterium.

De volgende aanbevelingen werden geformuleerd:

- Zoveel mogelijk doorlatende oppervlakken voorzien en koppelen aan het beheer van het hemelwater;
- Streven naar een zo hoog mogelijke BCO of, beter nog, een zo hoog mogelijk ecopotentieel van de projecten;
- De voorkeur geven aan inheemse planten;
- Voor de gebouwen intensieve groendaken ontwikkelen die niet toegankelijk zijn voor het publiek zodat ze een echt schuiloord zijn in deze dichte wijk, en deze groendaken in de mate van het mogelijke verbinden met groengevels;
- Bij de beplanting van de openbare ruimte toezien op het gebruik van inheemse planten en soorten die bestand zijn tegen de intense lokale omstandigheden;

- Beheerplannen opmaken die coherent zijn met de voorgestelde beplantingen, om de bestendigheid van de inrichtingen en de voordelen voor de biodiversiteit te garanderen;
- Verschillende soorten planten voorzien (dit vermijdt overdracht van ziekten en, aantasting door specifieke weersomstandigheden en verhoogt de biodiversiteit...)
- Specifieke schuilplaatsen/habitats voorzien voor de lokale fauna.

Groen en blauw netwerk

De projecten voor de beplanting van de openbare ruimten zullen een positieve impact hebben op het netwerk. Als ze coherent worden uitgedacht; kunnen ze de groene verbindingen binnen de wijk en met de elementen buiten de wijk verbeteren.

De aanbevelingen voor dit criterium:

- De verschillende vergroeningsprojecten opnemen in een algemene studie om de coherentie en een zo groot mogelijk positief effect te garanderen;
- Elementen van het regennetwerk ontwikkelen in de openbare ruimten van de wijk.

Bodem/ondergrond

De grootste impact van de vastgoedprojecten is dat de bodem onthard en gesaneerd wordt. Hoewel het niet gaat om grote oppervlakken uit één stuk, zal dit een positieve impact hebben in deze wijk die bijna volledig ondoorlatend is.

De bouw van woningen in de Tazieauxstraat druist daartegenin.

De aanbevelingen voor dit criterium:

- In het algemeen, in alle projecten, de biologische, chemische en fysische kwaliteit van de bodem verbeteren (verluchting, ontlichting, beplanting, meststoffen...)
- Zoveel mogelijk ontharden;

Luchtverontreiniging

Omdat het criterium een grote uitdaging is op het niveau van het Gewest, zullen de projecten van het DWC niet volstaan om echt een impact te hebben op de wijk. Ze gaan echter wel in de goede richting: verkeersluwe straten en bevordering van de zachte verplaatsingswijzen, renovatie van de woningen dus verlaging van het energieverbruik en de daaraan verbonden emissies en meer groen zijn elementen die, hoe miniem ook, de luchtkwaliteit verbeteren.

De bouw van woningen of activiteiten op momenteel ongebruikte terreinen, zal echter het energieverbruik en de lozingen beïnvloeden: de luchtverontreiniging zal toenemen, maar in zeer beperkte mate aangezien slechts een klein aantal nieuwe activiteiten wordt gecreëerd.

De aanbevelingen voor dit criterium:

- De warmte-isolatie van de nieuwe en de gerenoveerde gebouwen optimaliseren om de verwarmingsbehoefte te verminderen;
- Voorrang geven aan performante verwarmingsinstallaties van de laatste generaties;
- In de verschillende gebouwen parkeeroplossingen ontwikkelen voor fietsen, bakfietsen en nieuwe alternatieven voor de personenwagens.

Geluids- en trillingscomfort

Het belangrijkste project dat een invloed kan hebben op dit criterium is het verkeersluw maken van de wegen. Dat zal immers de geluidshinder veroorzaakt door gemotoriseerde voertuigen in de wijk verminderen. De ontwikkeling van het lokale stratennet moet het voorwerp uitmaken van een mobiliteitsstudie (bijvoorbeeld de studie van het LMC voor de maas Historisch Molenbeek) om te vermijden dat probleemverkeer verschuift naar de andere wegen.

De ontwikkeling van activiteiten in de wijk, in de openbare ruimte, in de groene ruimte en in de nieuwe gebouwen die ter beschikking worden gesteld, kan een negatieve impact hebben op het vlak van geluidshinder. De activiteiten zouden daarom een charter moeten respecteren en de signaletiek moet de deelnemers sensibiliseren tot dit criterium. In voorkomend geval moet in de gebouwen voldoende geluidsisolatie worden voorzien om de hinder voor de buurt te beperken. Door de toegang tot de parken op het binnenterrein van het huizenblok buiten de openingsuren van de activiteiten te beperken, kan dit eventuele probleem worden opgelost.

Een aanbeveling kan worden geformuleerd in het kader van de opknapping van de wegen van gevel tot gevel: kiezen voor niet-weerkaatsende materialen die de geluidshinder gegenereerd door voorbij rijdende voertuigen beperken.

Energie

De renovatie van de gebouwen zal een positieve impact hebben op het energieverbruik, maar er zullen tal van energieverblindende afbraak- en wederopbouwwerken worden uitgevoerd.

Net als voor het criterium luchtverontreiniging zal de bouw van nieuwe woningen en activiteiten op momenteel ongebruikte terreinen leiden tot een hoger energieverbruik. Die toename zal echter beperkt blijven aangezien er slechts een beperkt aantal gebouwen zullen worden opgetrokken in deze al zeer dichtbebouwde wijk.

De volgende aanbevelingen worden geformuleerd:

- Ten aanzien van nieuwe gebouwen of renovatie: kiezen voor verlichting die zo min mogelijk elektriciteit verbruikt (led, efficiënte huishoudelijke apparaten, geluidsisolatie in de polyvalente zalen...);
- Bij de projecten voor de openbare ruimten moet worden nagedacht over de verlichting en het daaraan verbonden energieverbruik.

Hulpbronnen

Heel wat projecten voor gebouwen bevelen afbraak/wederopbouw aan en hebben dus een negatieve impact op dit criterium omdat er heel wat materialen zullen moeten worden aan- en afgevoerd. De concrete impact moet worden gemeten naargelang de concrete projecten.

De volgende aanbevelingen worden geformuleerd:

- Voor de vergroeningsprojecten: gebruik van hergebruikte grond/meststoffen (uitgegraven grond, substraatlagen die elders werden gerecupereerd, lokale compost...) voor zover de bodem niet wordt verontreinigd;
- Voor de projecten in de openbare ruimte: het belang van een duurzaam beheer van de materialen wordt toegelicht in de fiches. Dit beheer moet worden onderzocht en worden geoptimaliseerd. Als voor de ruimten nagenoeg gelijkaardige materialen worden gebruikt,

kunnen 'verwijderde' materialen bij de ontharding of vervanging van grondbedekkingen worden bewaard zodat ze kunnen worden hergebruikt voor de inrichting van andere elementen (bijvoorbeeld beveiligde oversteekplaatsen voor voetgangers). Zo wordt het gebruik van nieuwe materialen vermeden als deze materialen elders werden verwijderd;

- Nadenken over het beheer van de afvalstoffen, ervoor zorgen dat ze kunnen worden gesorteerd in de openbare vuilnisbakken in de heringerichte ruimten;
- Een repair café organiseren, een ruilpunt ontwikkelen in de wijk (boeken, voorwerpen, meubels, voeding, ...), een compostpark inrichten in bepaalde parken... ;
- Bij afbraakwerken: een inventaris van de herbruikbare/recycleerbare afbraakmaterialen opmaken in de ontwerpfase of zeker vóór de werken, het beheer van de verwijderde materialen optimaliseren op basis van deze inventaris;
- Bij renovatie- en nieuwbouwwerken: kiezen voor hergebruikte/gerecycleerde/recycleerbare/lokale/duurzame/gelabelde materialen, eerder fysieke dan chemische assemblages... ;

Openbaar vervoer

Uit de diagnose blijkt dat dit thema niet problematisch is voor de wijk die uitstekend wordt bediend door het openbaar vervoer. De projecten voor de openbare ruimten integreren de aanwezige bushaltes.

Er kan worden aanbevolen om bij de concrete uitvoering van de projecten voor openbare wegen met dit thema rekening te houden om de reissnelheid van de betrokken bussen te garanderen.

Gemotoriseerd verkeer

Het creëren van woningen in de wijk kan een impact hebben op het aantal voertuigen dat er wordt geparkeerd. Er dient opgemerkt dat de wijk uitstekend wordt bediend door het openbaar vervoer en dat het DWC de zachte verplaatsingswijzen herwaardeert. Dat zou het aantal bijkomende voertuigen als gevolg van de woningcreatie aanzienlijk moeten beperken.

De activiteiten die in de wijk worden ontwikkeld en de lokalen die ter beschikking worden gesteld, beogen een eerder lokaal publiek en zouden geen al te grote negatieve impact hebben op het verkeer.

De volgende aanbevelingen worden geformuleerd:

- Een mobiliteitsstudie uitvoeren vóór de openbare ruimteprojecten om de concrete mogelijkheden voor herinrichting te evalueren (technische haalbaarheid en impact van richtingsveranderingen, impact op het verkeer, nood aan een nieuw verkeersplan, ...), in samenhang met de studie voor de CLM "Molenbeek-Historic" die dit jaar van start zal gaan. De haalbaarheid en de relevantie van de keuze van deze ruimten en de voorstellen voor verkeersplannen in het licht van deze studie beoordelen;
- Gelet op de goede bediening door het openbaar vervoer, een afwijking vragen om het aantal parkeerplaatsen voor de ontwikkeling van nieuwe woningen te beperken.

Fiets

Het project voor het verkeerssluw maken van de openbare ruimten zal het comfort en de veiligheid van de verplaatsingen met de fiets in de wijk aanzienlijk verbeteren.

De volgende aanbevelingen worden geformuleerd:

- In het kader van de voorziene herinrichtingen specifieke fietsparkeerplaatsen voorzien aan de ingang van de scholen en voorzieningen (ook parkeerplaatsen voor bakfietsen);
- In de wijk kan een fietsreparatiepunt worden ingericht;
- In het kader van woningrenovatie: afhankelijk van de realiteit van de bestaande gebouwen (renovatie) voorzien in een comfortabele toegang en parkeerplaats voor fietsen.

Voetgangers/PBM

Het project voor het verkeerssluw maken van de openbare ruimten zal het comfort en de veiligheid van de verplaatsingen van voetgangers en PBM in de wijk aanzienlijk verbeteren.

De belangrijkste aanbeveling voor dit criterium is om de nieuwe gebouwen makkelijk toegankelijk te maken voor voetgangers en PBM (in de mate van het mogelijk idem voor renovaties).

Alternatieven voor de auto

Momenteel voorziet geen enkel project in concrete elementen om alternatieven voor de personenwagen te ontwikkelen.

Bij de opknapping van de wegen en openbare pleinen kunnen een aantal parkeerplaatsen worden geschrapd om er mobiliteitspunten in te richten.